PART TWO
DRAUGAS
Saturday, August 3, 1957

MOKSLAS ★ MENAS LITERATŪRA

ANTROJI DALIS
DRAUGAS
Šeštadienis 1957 m. Rugpiūčio 3

Architektūra ir jos reikšmė

ARCH. EDM. ARBAS-ARBAČIAUSKAS, Birmingham, Mich.

Motto: Būtų visai netikslu galvoti, kad išradimai ir mokslas turi didesnės įtakos į pasaulio kultūrą nei architektūra ir menas. Kaip architektūra-menas, taip ir mokslas turi vienodą įtaką į kultūros klestėjimą ir pažangą.
Arch. **W. Gropius**

Architektūra yra ne tik motina visų menų, bet taip pat statybos menas bei mokslas, padarant pastatus gražiais ir naudingais. Mokslas dėlto, kad architektas privalo ne tik gerai pažinti, bet ir suprasti medžiagas, jų savybes, taip pat, ir pagelbinį mechanizmą, surištą su pastatų įrengimais. Menas dėlto, kad architektas, kaip vyriausias statytojas, kuria pastatų formą-pavidalą. Daro jo išplanavimą pagal paskirtį, pritaikin damas spalvas ir meninius papuošimus taip, kad pastatas būtų malonus akiai, jausmams ir būtų patogu jame dirbti ir gyventi. Architektūra apima visų rūšių ir visų amžių pastatus.

Žmonės didžiausią gyvenimo dalį praleidžia pastatuose. Dėlto architektūra ir turi tiesioginės įtakos į patogumą ir malonumą kaip vyrų, moterų, taip ir vaikų, ar tai būtų miestų namuose, ar kaimų sodybose.

Architektas, kooperuodamas su visuomene, kuria ne tik pavienius namus, kad jie būtų gražūs ir patogūs gyventi, bet, taip pat, planuoja sodybas, miestelius, miestus, apipavidalina tiltus, susisiekimo linijas, mašinų formas; vidaus įrengimuose — baldus ir visokius rakandus.

Nepakanka, kad atskiri namai būtų gražūs, patogūs ir atitiktų klimatinėms sąlygoms, bet, taip pat, ir harmoningi su visa aplinka. Kad ir gražiausi fabrikai ar įstaigos vargiai tiktų rezidenciniuose rajonuose. Iš to išeinant, miestai ar miesteliai irgi turi savo rajoninius įstatymus, kurie ir nusako: kur ir kokie pastatai statytini.

Architektas privalo gerai pažinti medžiagas ir jų savybes ir kur jas galima naudoti kokiais atvejais. Be standartinių medžiagų, kaip medis, akmuo, marmoras ir plytos, tenka plačiai operuoti su vėlesnėmis medžiagomis, kaip įvairių rūšių metalas, cementas, stiklas ir visa eilė plastinių medžiagų.

Amžių bėgyje

Pradinės architektūrinės formos, kurios užsiliko ir iki šių laikų, buvo užtiktos Viduržemio regione. Tigro ir Eufrato upių slėniuose, Mezopotamijoje ir Nilo slėnyje, Egipte; jos siekia akmens amžių — apie 40,000 m. prieš Kristaus gimimą. Paminėti regionai turėjo ir turi labai didelės įtakos ir į vėlyvesnį Vakarų pasaulio architektūros išsivystymą. Architektūra amžių bėgyje keitė ir keičia savo formas ir pavidalą, pradedant Egipto akmens piramidėmis, Babilonijos ir Asirijos molinių plytų šventyklomis, graikų kolonomis bei Romos masyvinėmis arkomis, kur pirmieji pradėjo vartoti rišamąją medžiagą. Bizantija pasižymėjo mozaika ir kupolais, vidurinieji amžiai: romaneska-arkadomis ir šoninėmis navomis bei medžio stogais; gotika 12 a. — smailiai į dangų šaunančiais bokštais ir angomis, pradėta naudoti sanitariniai įrengimai, renesansas 14 a. — statybinių masių ritmika ir simetrija. 16-19 a. laikotarpį galima būtų pavadinti Europos architektūros žydėjimo laikotarpiu. Atradimai ir kitų tautų užkariavimai sutraukė pasaulio turtus į Europą. Iš kitos pusės netikrumas ir karų pergyvenimai turėjo stiprios įtakos ir į architektūros naują stilių, vadinamą baroku, kurį galima būtų apibrėžti kaip junginį graikų klasikinių formų ir Romos karnyzų, arkų ir nišų į vieną impozantinį naujos dvasios stilių. Šio stiliaus tėvu laikomas Mykolas Angelas, kuris į planą įnešė sudėtingas kreivas linijas, o išorė supanašėjo į skulptūrą. Iš suprastintų baroko stiliaus linijų ir formų išsivystė Rokoko stilius. Po to sekė Liudviko 16 Empire stilius, užleidęs vietą neoklasicizmui, išlikusiam beveik iki 19 a. Devynioliktojo amž. pabaigoje ir 20 a. pradžioje, atsiradus naujoms medžiagoms, kaip geležiai ir betonui, kurie padarė tikrą perversmą statyboje, susidarė galimybė įkūnyti betkokias me-

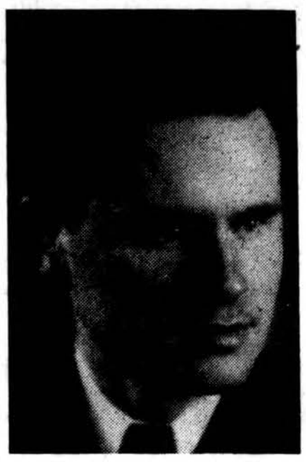

ARCH. E. ARBAS

niškas formas, kilo srovė, pavadinta konstruktyvizmu. Šis laikotarpis pasižymi tuo, kad pastato išorei teikiamas mažesnis dėmesys nei jo išplanavimui. Prasideda miestų, miestelių ir susisiekimo linijų planavimas, pritaikant apšvietimą, bendrą šildymą ir ventiliacijos techniką.

XX amžiaus architektūra

Dvidešimto amžiaus architektūroje naujoji technika ir masinė produkcija įvedė daug naujų statybinių medžiagų į pastatų konstrukciją, kaip stiklą, metalą, cementą, fanierą ir įvairias plastines medžiagas privedė prie sugrupavimo pagrindinių 20 a. statybos principų:

1. Pastato projektas nustato vartotinas medžiagas ir konstrukcijos tipą.

2. Prisilaikyti kiek galima didesnio paprastumo ir aiškumo planuose.

3. Pastato išorė turi nusakyti jo charakterį ir paskirtį.

4. Pastato išorės puošnumas turi natūraliai išaugti iš jo gerų proporcijų ir tinkamai panaudotų statybinių medžiagų, o ne per išorinę ornamentaciją.

Paminėti principai ir privedė prie naujo stiliaus, vadinamo modernizmu. Stabtelkime nors trumpam prie kiekvienos paskirties pastatų ir žiūrėkime, ką modernizmas yra davęs.

1. **Rezidenciniai** — vienos šeimos, dviejų ir apartmentai, kuriuose vardan gero ir patogaus išplanavimo paaukotas išorės grožis. Kambarių dydis pasidarė ribotas, išeinant iš ekonominių sumetimų. Erdvė stipriai apvaldyta ir tik tokio dydžio, kuris yra būtinas vienai ar kitai paskirčiai. Įvesta daug natūralinės šviesos. Išorės ir vidaus efektų surišimas pasidarė laisvesnis. Namų stilius — labai įvairus. Daugumas namų neturi jokio stiliaus. Tai kažkas po truputį vieno ir kito ir rezultate — absurdiškas nesusipratimas. Daugumas sodybų užstatyta be jokio architektūrinio išplanavimo, dėlto ir susidaro beidėjinis nemalonus vaizdas.

2. **Švietimo pastatai.** Mokyklų planavime didelis dėmesys kreipiamas į sanitarinius reikalavimus ir kad aplinka turėtų pakankamai vietos jaunimo pramogoms. Architektūriniu atžvilgiu gal nei vienoj srity nėra taip toli pažengta, kaip švietimo įvairių institucijų projektavime. Nieko standartinio; naujos ir naujos idėjos stengiamasi įgyvendinti. Klasės erdvios, šviesios, ar timas ryšys tarp klasių ir išorės gamtos. Atskiri mokyklų elementai, kaip skaityklos, muzėjai, koplyčios, kurios tankiausiai būna sujungtos su auditorijomis-salėmis, sporto halės, plaukymo baseinai — priklauso nuo mokyklos tipo (pradžios mokykla, gimnazija ar universitetas) ir jų paskirties. Vėlesniųjų pastatų stilius be išimties modernusis, į kurį pradedama įvesti menas per įvairias skulptūras, mozaikas ir panašiai.

3. **Industriniai pastatai.** Fabrikų, dirbtuvių, jėgainių ir kitų industrinių pastatų projektavime pasiekta labai augštų rezultatų. Su masinės produkcijos įve dimu keitėsi konstruktyviniai metodai, taip pat ir architektūra. Įmonių planavime didelis dėmesys kreipiamas į dirbančiųjų patogumą, saugumą ir sanitariją. Prie įmonių ar fabrikų dirbantiesiems numatomos valgyklos, persirengimo kambariai, prausyklos su dušais, sanitariniai punktai ir panašiai.

Šiandien dar labai daug kur matome neestetinės išvaizdos, nepatogius ir nepatrauklius dirbantiesiems fabrikus. Tai padarinys industrinio laikotarpio (19-20 a. pradžios), kuris išugdė neestetinį, vadinamą konstruktyvizmo, stilių. Šių dienų naujieji fabrikai ar įmonės be patogaus vidaus išplanavimo turi gražią ir patrauklią išorinę išvaizdą.

4. **Komerciniai pastatai.** Ryšium su didelėmis įvairių sričių tarnautojų armijomis, įstaigoms prireikė didelio grindų ploto su geru apšvietimu, koridorių susisiekimui, su atskiromis patalpomis laiptų-keltuvų sujungimui, atskirų pastato augštų su pagrindiniu ar šalutiniais įėjimais.

Užstatomų sklypų nepakankamo dydžio ir jų brangumo didmiesčiuose problemą architektai išsprendė, panaudodami plieno karkasų konstrukciją ir keltuvus.

Pastato svoris, vibracija, svyravimai ir kitokie pasikeitimai persiduoda į plieno kolonas, o per jas į milžiniškus gelžbetonio fundamentus, esančius po žeme.

Išorinės pastatų medžiagos, kaip akmuo, plytos, marmoras, metalo izoliacinės plokštės konstruktyvinio vaidmens nevaidina. Jos tik užpildo plieno griaučių tarpus. Plieno konstrukcijos pagalba išaugo daugiaaugščiai pastatai, vadinami dangoraižiais. Šių pastatų ta geroji pusė, kad: a) Dėl savo palyginamai mažo žemės paviršiaus ploto yra įmanoma statyti ir ten, kur žemės sklypai didmiesčių centruose yra brangūs; b) Sėkmingai darbo koordinacijai — į vieną tokį pastatą galima sutalpinti šimtai įvairių įstaigų. Bet iš kitos pusės, šių pastatų nekontroliuojamas augštis užkimšo miestų centrus, savo šešėliais užtemdė gatves ir sutrukdė gatvių natūralią ventiliaciją. Daugelis miestų, pamatę šių pastatų neigiamumą, įstatymais suvaržė jų dydį ir augštį.

Moderniosios komercijos išvystymas pasireiškė sujungimu, centralizavimu įvairių įvairiausios rūšies prekių pardavimo į milžiniškas, vadinamas departamentines krautuves. Susisiekimui tarp plataus prekių pardavimo augštų įvesti keltuvai ir bėgamieji laiptai.

5. **Reprezentaciniai.** Prie šios rūšies pastatų būtų priskirtos įvairios valstybinės įstaigos, muzėjai, galerijos, užsieninių valstybių konsulatai ir tautybių reprezentaciniai namai. Iš jų reikalaujama, kad jie savo architektūriniu stiliumi išreikštų pastovumą ir simbolizuotų savo specifinę paskirtį. Kad šie pastatai būtų individualūs, be tinkamo stiliaus ir medžiagų parinkimo, turėtų būti tinkamai įkomponuoti į vietovę. Jei tai liestų tautybių namus, jie savo individualine architektūra ir menu būtų ne tik tautybių suėjimo centru, bet reprezentuotų ir jų tautinę kultūrą. Šie pastatai iš architektų pareikalauja didelės inteligencijos ir įsijautimo.

Charakteringa amerikiečių architektūrinė psichologija projektuojant užsieninius konsulatus ar atstovybių namus. Šios rūšies pastatus projektuoti jie paveda architektams, kurie savo prigimtimi yra susiję su ta valstybe, pažįsta jos tradicijas, kultūrą, meną ir pastato architektūriniu stiliumi pajėgia išgauti meniškiausiai artimą tos tautos charakteriui stilių, žinoma, su amerikiečių patogumo ir prabangos standartais. Ar nereiktų ir mums atkreipti didesnis dėmesys į tautinį stilių, kad ir išeivijoje. Vieno kito ornamento įvedimas pastato nepabrangintų, bet jo vertę labai pakels. Didžiausias statybų brangumo faktorius tai netvarkinga ir mažai tokje srity nusimananti organizacija.

6. **Religiniai pastatai.** Dvidešimto amžiaus bažnyčių architektūra savo formas keičia labai iš palengvo ir atsargiai, kiek drąsiau pritaikant konstruktyvinius metodus. Dar ir šiandien žiūrima su pasididžiavimu į viduriniuosius amžius, kai bažnyčių architektūra dominavo savo stiliais, pradedant bizantiniu, romaneska, gotika ir kitais. Bažnyčios buvo pirmos, kurios išpuoselėjo ir priėmė įvairius architektūrinius stilius, juos išvystė iki jų kulminacinio žydėjimo. Tų laikų viešo pobūdžio pastatai skolinosi iš bažnyčių architektūrines idėjas ir konstruktyvinius metodus. Bažnyčios, vienuolynai išskėstom rankom priimdavo naujųjų pasireiškimus me ne ir stiliuje.

Nesiimu spręsti, kodėl dvidešimtojo amžiaus modernioji architektūra padarė tiek maža įtakos bažnyčių statybai. Dar ir šiandien kaikur bažnyčios statomos romaneska, **ypač lietuvių,** ar kokio kito vidurinių amžių

(Nukelta į 7 psl.)

A. Tyruolis

GAIRĖS

Gairės, rodiklės, ženklai
Kelią į tolumas rodo,
Kad grįžtum, anksti ar vėlai,
Pasveikinti mylimo sodo.

Naktys dabar taip retai
Be žvaigždžių, be sietyno,
Ir šviečia, kai jų nematai,
Stella maris virš vandenyno.

O dieną — kloniai, miškai ir kalnai
Lyg savi, artimi, nebeklaidūs,
Lyg vasaros vėjo sparnai
Atneštų tau mylimus aidus.

Ir lygini saulę ar gėlę
Su tom, kurios liko toli:
Jos šviečia ir žydi, sieloj sukėlę
Graudulį, jog jų užmiršt negali.

Ir stebis ir klausia kaikas,
Iš kur meilė tojo?
Lyg lauktų užlaužus rankas
Likus kaikam toli mylimoji.

MANO FRONTE

Kada mano fronte ramu
Ir tylu, nieko naujo,
Kyla saulė visu skaistumu
Už barjerų, už žemės pusiaujo.

Ir giesmelę ankstyvą girdžiu,
Kurią tegirdėjo (atleiskit) artojas,
Ir dabar skausmo aidu graudžiu
Man širdy ji kartojas.

Ir dega aguonos, liepsna
Jos veidą nutvieskia lyg naktį,
Ir kaip laužas išblėsus diena
Įsikuria, pradeda degti.

Ir šnera, ir šnekasi varpos gyvai,
Lyg dideliam žygiui jos ruoštųs;
Šnarėjimo šito žavai
Kaip ąžuolas audroje pradeda ošti.

Ir kai žmonės sako visi:
Ginklus dėk galiūnui po kojų,
Giesmelė, liepsna, šlamesys
Man pergalės dainą dainuoja.

KOPLYČIA MARIJONŲ VIENUOLYNE PRIE "DRAUGO"

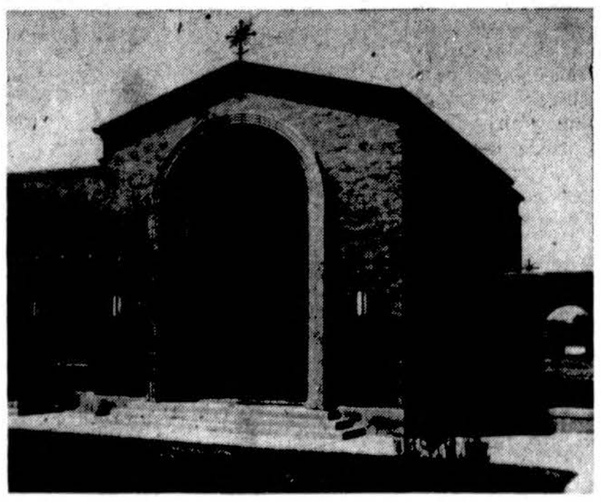

Iliustracija iš naujai išleistos gnygos "Amžinybei ir tėvų žemei"

Kultūrinė kronika

● **Ko laukia lietuvių pamokose?** XIV-tos mergaičių stovyklos Marijos Nek. Prasidėjimo vienuolyne Putnam, Conn., išleistame laikraštėlyje (spaustuvėje leidžiamame), nr. 1 mergaitės atsako į klausimą, ko jos norėtų iš lietuvių pamokų. V. Lanauskaitė nori daugiau žinių apie rašytojus; L. Bražėnaitė — apie lietuvių kalbos istoriją ir ryšį su kitomis kalbomis; A. Sinkevičiūtė norėtų daugiau anekdotų apie autorius; G. Marijošiūtė mano — moksleivėms būtų naudinga daugiau pačioms rašinių kurti; D. Botyriūtė iškelia svarbą išmokti taisyklingai rašyti lietuviškai; L. Žarskaitė norėtų įvesti lietuviškų vaizdų piešimą; S. Saldukaitė skatina išmokti daugiau lietuviškų žodžių ir tuo praturtinti savo žodyną; R. Vasiliūnaitė norėtų daugiau žinių apie dabarties rašytojus, kurių vardus aptinka laikraščiuose, knygose; M. Saulaitytė linkėtų išmokti daugiau gramatikos taisyklių, o J. Petkūnaitė norėtų dažnesnių pasikalbėjimų apie literatūrą; N. Masaitytė randa reikalingu daugiau išmokti apie spaudos draudimo laikų rašytojus, kurių heroizmas ją žavi.

● **Ką mūsų mergaitės norėtų atvaizduoti?** Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyne Putname, Conn., šios vasaros mergaičių stovykloje leisto laikraštėlio "Kibirkštėlės" redakcija paklausė mergaičių, ką jos norėtų atvaizduoti, jeigu būtų klišėmis. Iš atsakymų sužinome, kad A. Andriušytė norėtų būti lietuvišku kryžiumi pakelėje, matančiu sustojančius pasimelsti; L. Bražėnaitė norėtų vaizduoti mažą mergytę su ašaromis dedančią gėlių puokštę ant partizano kapo; N. Vaičaitytė siektų vaizduoti ramų mišką, kad gamtos grožis iš žmonių širdžių išrautų neapykantą, karus; R. Milaševičiūtė vaizduotų medžius saulėleidy — tiek ten grožio; I. Bražinskaitė atkurtų upelį su beržu ir daug gėlyčių, kad vaizdas pasakotų apie Dievą, kuris yra grožis; B. Augustinavičiūtė vaizduotų saulėleidį ežere ir skęstančios saulės grožis keltų mintis į dangų; A. Sinkevičiūtė norėtų būti vytis — raitelis, kuris nuves į laisvės kelius; R. Giedrytė siektų būti augštu Šveicarijos kalnu, nuo kurio matyti gražusis Dievo pasaulis; J. Strimaitytė vaizduotų saulės šviesą, reiškiančią išsilavinimą; V. Lanauskaitė atvaizduotų geriausią knygą, kurią nebūtų baisu paimti į rankas; B. Rugytė pertiektų baltą ramunę, kuri yra graži, kaip siela po Šv. Komunijos; B. Bražėnaitės ilgesys — būti juokinga fotografija, kuri pralinksmintų kitus; L. Zarskutė vaizduotų mergaitę tautiniais rūbais supuoklėse, kurią saugo angeliukai; M. Saulaitytė pertiektų leliją su Šv. Pranciškaus žodžiais: "Viešpatie, padaryk mane taikos įrankiu..."; G. Marijošytė norėtų vaizduoti angeliuką prie Marijos kojų, nes ji tuo pati norėtų būti; B. Lembergaitės pamėgtas vaizdas — laisvėje be rūpesčių gyvenąs paukštelis; I. Petniūnaitė vaizduotų Marijos veidą, mus maloniai raminantį; B. Botyriūtė vaizduotų dainių su kanklėmis, apie Lietuvos praeitį pasakojantį; D. Bulotaitė norėtų būti tautinius šokius vaizduojančia kliše, kur jaunimas sveikas kūnu ir dvasia, su linksmais veidais, kalbančiais apie jaunatvišką dvasią.

● **Kokios knygos daugiausia patinka mergaitėms?** "Kibirkštėlės" nr. 3 (leidžiamos mergaičių stovykloje Marijos Nek. Prasidėjimo vienuolyne, Putname, Conn.) stovyklaujančioms mergaitėms uždavė klausimą: kokia knyga joms įdomiausia. Štai eilė būdnigiausių atsakymų: A. Šileikytei nepatinka storos knygos, nes pasimiršta turinys, nusilpsta intryga, bet patinka knygos apie mergaičių gyvenimą; D. Bulotaitė norėtų daugiau romanų ir novelių jaunimui, rašomų lengva kalba, norėtų detektyvų nuotykių pasakojimų; B. Rugytei įdomi ta knyga, kurioje daugiau veiksmo, o mažiau dialogų, patinka skaityti apie nelaimių ištiktus žmones — kaip jie savo problemas išsprendė, patinka biografijos — galima palyginti jų mintys su savosiomis; L. Balytei patinka knygos apie jos amžiaus mergaites ir berniukus; K. Juškaitė pasisako už detektyvų nuotykius; D. Botyriūtė laukia, kad knygoje būtų daug iliustracijų, kad ji būtų suskirstyta trumpais skyriais su antraštėmis, kad joje būtų daug dialogų; D. Naujokaitytė knygoje jieško humoro ir įdomios fabulos; A. Andriušytė mano, kad autoriai perdaug rašo tik vyresniems, pamiršdami jaunimo skonį ir norus, užtat tos knygos jaunimui ir nepatinka.

Toliau — I. Sandavičiūtė lauktų įvairių pamokančių aprašymų jaunimui apie jų darbus, elgesį, apsirengimą ir panašiai, kaip angliška "Tips for Teens"; N. Vaičaitytė knygoje jieško daug nuotykių ir tikrų žmogaus jausmų. N. Masaitytė sako mėgstanti knygas, kurias perskaičius reikia pagalvoti. Nepatinka jai knygos, kurių pradžią perskaitęs jau žinai pabaigą. Daugiausia patinka knygos, kur daug netikėtų įvykių, supintų su centrine fabula.

● **Iš Lietuvos kilęs dr. Louis I. Dublin** paskelbė faktus apie vandens fluoridavimą, leidinį pavadindamas "Water Fluoridation: Facts, Not Myths". Surinkęs gausius statistinius duomenis, jisai įrodo, kad tarp jaunuolių, kur vandens fluoridavimas jau vykdomas maždaug per 10 metų, dantų gedimas sumažėjo 54-60%. Jo surinktieji faktai sako, kad tose vietose, kur vanduo yra natūraliai pačioje žemėje fluoriduotas, vyrai ir moterys tarp 40 ir metų yra netekę vidutiniškai tik po tris dantis, o tose vietose, kur tokio natūralaus vandens fluoridavimo gamtoje nėra — to amžiaus žmonės yra netekę maždaug po 14 dantų. Dr. Dublin yra patyręs rinkime statistinių duomenų, nes jis ilgą laiką dirbo Metropolitan apdraudos bendrovės statistikos skyriuje. Dabar jis iš tarnybos išėjęs, jau turi 74 m. amžiaus. Apie jį paduodamas šiuos faktus žurnalas "Time" pažymi, kad jisai yra gimęs Lietuvoje.

● **Išraiškos šokėja E. Kepalaitė,** drauge su savo sesute ir švogeriu, išvyko iš Australijos į Kanadą. Išleistuves suruošė kun. P. Vaseris parapijos namuose liepos mėn. 12 d. Vaišėse atsisveikinimo žodį tarė kapelionas kun. P. Vaseris, Bendruomenės pirmininkas A. Grigaitis, parapijos tarybos vardu Z. Raudys ir Melbourno parapijos mokyklos vardu jos vedėjas B. Zumeris. Kadangi E. Kepalaitė kurį laiką dirbo mokykloje, mokydama vaikus tautinių šokių ir t.t., todėl parapijos mokyklos mokytojai įteikė dovanėlę. E. Kepalaitės asmenyje Melbourno lietuviai neteko daug pasidarbavusios išraiškos mene šokėjos.

● **Muz. S. Gailevičius** laivu iš Montrealio uosto išplaukė į Europą, kad susipažinus su dabarties muzikiniu gyvenimu, atostogaudamas įdomesnėse vietose.

● **Stasius Būdavas** baigė spaudai paruošti naują apysaką; numatoma, kad ji išeis iš spaudos iki sekančių (1958 m.), kada mūsų rašytojas švęs savo amžiaus 50 m. sukaktį.

Lietuva Hollywoodo filme

"Fire Down Below" vaidina lietuvaitę

JUOZAS KARIBUTAS, Los Angeles

Bent iki šiolei galbūt dar niekam neteko girdėti, kad Hollywoodas kokiame nors filme būtų paminėjęs mūsų mažytę Lietuvą. Gal užtai nuskambėjus vardui — LITHUANIA, suvirpa širdis ir džiaugsmo bangelė perlieja visą kūną. Taip šį kartą atsitiko, kada stebėjau ekrane "Fire Down Below".

Tame filme visą intrygą sudaro graži blondinė lietuvaitė, kuri nelegaliai atvykusi į šį kraštą turi nemalonumų su emigracijos įstaiga (Lietuvaitės vaidmenį vaidina Rita Hayworth, tam tikromis vietomis pasigėrėtinai).

Filmo siužetas

Filme, sakytumei, nieko ypatingo ir nepaprasto. Nelegaliai iš Vokietijos atvykusią lietuvaitę jūrininkai pažada už tam tikrą sumą išvežti į pietų Indiją. Bekeliaudami abu įsimyli į gražiąją blondinę, kuri laikosi gana santūriai, kaip pridera europietei moteriai. Vienas iš jų — padauža Feliksas (Robert Mitchum), o kitas geras malonaus būdo bernelis, nors išvaizdos neimponuojančios. Nuoširdumas laimi ir Tony (Jack Lemmon) mergaitę pasižada vesti ir lieka jai kupinas švelnios tyros meilės, nors ją suvedžiotą antrasis buvo palikęs.

Tony išplaukia tik trims dienomis... Laivo katastrofa, ir jis beviltiškai prislėgtas geležinio balkio lieka laive. Visos pastangos jį išgelbėti — nepadeda. Lieka laive, ir iš eilės keletas jo draugų atsisveikina. Svaigalai lieka jam viena raminanti priemonė. Atsisveikinti atėjęs vienas iš draugų atnešė didelę bonką svaigalų ir peilį. Jam lieka viena išeitis — mirti. Laivui dar nesprogus jam pataria panaudoti peilį.

Kryžius atneša viltį

Bet gyvenime yra ir kitaip gal vojančių žmonių, nenustojančių vilties. Tikrai įdomus atsisveikinimas vieno darbininko, kuris prieš palieka draugą mirčiai nusiima nuo kaklo kryžių, atiduoda jam, palikdamas ant jį prislėgusio balkio. Tony gilus žvilgsnis įsminga į paliktą Kristų ant kryžiaus ir lyg paskutinės vilties kibirkštėlė sužvilga šviežiu gaivumu.

Ta paskutinė viltis — išgelbsti jį. Sprogus laivui balkis nuimetamas ir ką tik atvykęs jo draugas-bendradarbis Feliksas jį išgelbsti. Jie palieka sprogstantį, degantį laivą ir išeina į gyvenimą vėl. Išeina Tony žinodamas, kad jo sužadėtinė jau ne jam. Ji lieka prie ano, kuriam meilę buvo jau anksčiau skyrusi. Kada jis ateina į naktinį klubą ir randa juos, iškviečia ją pasikalbėti, bet paveiktas jų atsisveikinimo, jis taria — "Sėski, mes neturime ką vienas antram pasakyti".

Jo tie žodžiai ištarti su tokiu dideliu išgyvenimu ir skaudančią širdimi, kad kiekvieną žiūrovą verčia tą pajusti ir išgyventi kartu su juo tą skaudžią tragediją, kuri gyvenime nevieną ištinka ir skaudžiai apvilia.

Karnavalas ir šokis ne vietoj

Išėmus karnavalą ir lietuvaitės šokį jame, filmas būtų tikrai įdomus ir be priekaištų. Tas Irenos (Rita Hayworth) aistringas laukinis šokis verčia kiekvieną pastebėti, kad ne tik lietuvaitė, bet nei viena Europos moteris šio laukiniško šokio nei sugebės, nei norės šokti. Jos tas šokis, kad ir išpildytas be jokių priekaištų ir šoktas su tam tikru tikslu (gal vien tik Feliksui), yra filme nepateisinamas ir nieko naujo neinešąs, nebent tik Hollywoodo išrasta mandrybė pigiai publikai pavilioti.

Filmas suktas Britų pietinėje Indijoje, pagal romaną, parašytą Max Catto, Columbia Pictures Corp.

Rinktiniai aktoriai

Šiam filmui aktoriai sukviesti pirmaeiliai, todėl jie savo vaidmenis atliko pasigėrėtinai. Atskirai tektų paminėti Tony-Jack Lemmon, kuris pirmą kartą vaidina dramatiškąjį vaidmenį šalia ligšiol vaidintų romantiškų komedijų: "Mr. Roberts", "It Should Happen to You" ir kitų. Tas Bostone gimęs ir pradėjęs aktoriaus karjerą Jack Lemmon su šiuo filmu išėjo į pirmaeilius ir liko pelnytai įvertintas.

Lietuvos vardas

Vaizduojama lietuvaitė ar pabaltietė, duodama suprasti, kad ji yra pabėgėlė, viską palikusi: tėvynę, savus ir patekusi į tą negailestingą gyvenimo sūkurį, blaškosi. Jai dar sunkiau, kad jos grožis, jos išvaizda taip patraukli.

Malonu, jog šitame filme tenka išgirsti — Lithuanian. Už tą vieną skambų Lietuvos vardą būtų galima didžiai padėkoti ir rašytojui, ir studijai. Kaip tik šiuo metu tas filmas yra leidžiamas veik visuose miestuose. Mūsų krašto vardas nuskamba po plačiąsias Amerikos mases, o gal ir kitur?

ROKFORDO ŠOKĖJŲ GRUPĖ

Okupuotoje Lietuvoje

▼ **A. Miškinio nauji eilėraščiai.** "Literatūros ir Meno" birželio 15 d. 24 nr. atspausdinti penki Antano Miškinio "Nauji eilėraščiai" apie pralekiančius paukščius, medžių žydėjimą, pavakario lietų, berželį ir mergaites.

Matyt, A. Miškinio prireikė redakcijai, nes jam, palyginti, paskirta nemaža vietos ir, be to, jo naujoje poezijoje yra keliose vietose paminėti "darbai būtini", "užtvenktos upės" ir "praeities atminimai išnykę".

Tačiau tie dienos motyvai, komunistų partijos padiktuoti, kaip tik ir sugadina jo eilėraščius. Ypačiai nukentėjęs šiaip nuotaikingas "Berželio" eilėraštis. Kol dar poetas kalba apie krintančią sidabro rasą, jis yra sau žmogus, tačiau kai tik pradeda kalbėti, kad "mes tvenksime šią upę", kad "mums čia elek trinę pradėti pareiga", — taip ir jausti, kiek jam reikia temptis, kad išpildytų jam uždėtą paskirtį. Po pokalbio su berželiu A. Miškinis prideda šį baigmės prozaišką ketureilį:

Visa eilė greit stosis
Naujų čia pastatų.
Tai vyksta prie Šventosios
Netol nuo Dusetų.

▼ **"Tarybinė Lietuvių Literatūra ir Kritika 1945-1955".** Tokia antrašte Mokslų akademijos Lietuvių kalbos ir ir Literatūros institutas parengė bibliografinį leidinį, vadovaujamą vaidmenį atliekant E. Stanevičienei ir redaguojant A. Šešelgiui.

Kaip Lietuvos spaudoje skelbiama, šiame bibliografiniame leidinyje suregistruoti lietuvių tarybinių rašytojų kūriniai (knygos ir stambesni periodinėje spaudoje paskelbti kūriniai) literatūros mokslo ir kritikos darbai, recenzijos, o taipgi straipsniai įvairiais literatūros klausimais. Medžiaga apima 1945-1955 metų laikotarpį.

Leidinio medžiaga suskirstyta į tris skyrius: pirmame skyriuje suregistruoti rašytojų kūriniai, kritikos straipsniai apie tuos kūrinius, o taipgi straipsniai, liečią atskirus rašytojus; antrajame skyriuje — literatūros mokslo ir kritikos darbai (knygos, disertacijų autoreferatai, bibliografiniai leidiniai) ir vertimai; pagaliau trečiajame skyriuje nurodomi straipsniai bendrais literatūros klausimais. Be to, atskirais poskyriais sugrupuoti straipsniai prozos, poezijos, dramaturgijos, literatūros vaikams, literatūrinės kritikos, vertimų ir literatūros tematikos klausimais.

Kartu leidinyje suregistruotos knygos ir rinkiniai, išleisti Lietuvoje rusų, lietuvių ir lenkų kalbomis. J. Ks

---

Diplomatas yra tas, kuris atsimena moters gimtadienį, bet užmiršta jos amžių. —Anonimas

MOVING
A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų.
Tel. BIshop 7-7075

PERKRAUSTAU BALDUS
Vietoje ir iš toliau
K. EIDUKONIS
2313 W. 91st St., Chicago, Ill.
Tel. PRescott 9-2781

Jau laikas užeiti į . . .
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
ir pradėti planingai ir reguliariai taupyti!
• DIDELIUS NUOŠIMČIUS MOKAME NUO 1905 M.
• SANTAUPOS APDRAUSTOS IKI $10,000.00 JAU NUO 1935 M.
FEDERAL SAVINGS AND LOAN SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000 INSURANCE CORPORATION
Mes visados esame pasiruošę Jums patarnauti.
MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
JOHN J. KAZANAUSKAS, President
2202 WEST CERMAK ROAD VIrginia 7-7747
CHICAGO 8, ILLINOIS

MOVING
DIDELIO PATYRIMO ASMENYS SAUGIAI PERKRAUSTYS JŪSŲ BALDUS!
STASYS FABIJONAS
2146 So. Hoyne Ave. Telef. VIrginia 7-7097

SPECIALUS BARGENAS

ŠALDYTUVAI
tik
$149.00
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ BALDŲ
FELIX A. RAUDONIS, NELLIE BERTULIS, Sav.
ROOSEVELT FURNITURE Co.
2310 W. Roosevelt Road Telef. SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

Didžiulis Išpardavimas!

H. Seigan

DUODAME KREDITAN BE ATSKIRO PRIMOKĖJIMO.
Visi mūsų pardavėjai kalba lietuviškai ir jūs būsite tikri, kad jūs gausite tai, ką norite.
Reta proga sutaupyti nuo 20% IKI 33% perkant dabar, kaip H. Seigan dėl persikėlimo į kitas patalpas nupigino kainas kostiumams, švarkams, kelnėms, marškiniams ir kitiems dalykams vyrų apsirengimui 20%, o paltams ir žieminiams rūbams 33%.
Pasinaudokite šia proga ir būtinai aplankykite jų krautuvę. Rasite kas reikalinga jums ar jūsų jaunuoliams.
Laike šio didžiulio išpardavimo krautuvė atdara pirmad. ir ketvirtad. iki vėlumos, kitomis dienomis iki 6 val. vak., o sekmadieniais nuo 10 val. ryto iki 5 val. vakaro.

H. SEIGAN
RŪBAI, SKRYBĖLĖS, BATAI IR KITI REIKMENYS VYRAMS
4622 South Ashland Avenue Tel. YArds 7-1272
CHICAGO 9, ILLINOIS

KAZYS ČESNAUSKAS
6444 SO. TROY ST.
Telef. WAlbrook 5-7670 ir GIbson 8-4938
● Generalis kontraktorius naujų namų statybai, įvairiems remontams ir namų pertvarkymams ● Turime didelį patyrimą namų statyboje. ● Patys atliekame cemento ir medžio darbus. ● Apkainavimai nemokamai.

DR. J. ir K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5430 S. Kedzie Ave.
Priima ligonis pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HEmlock 4-1562 nuo 2 iki 9 val. p. p. kasdien išskyrus trečiad. ir šeštad
Res. tel. GRovehill 6-5603

Tel. ofiso WA 5-3010, rez. PR 6-7333
DR. ANTANAS ALEKNA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1601 W. Garfield Blvd.
Val. — Pirmad., antr., ketv., penkt. 1—4 ir 6—8; šeštad. 1—4; trečiad. uždaryta.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
— Pritaiko akinius —
6322 South Western Avenue
val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 val. vak. Šeštadieniais 10-1 val. Trečiadieniais uždaryta. Kt. laiku susitarus
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res telef. WAlbrook 5-5076

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Daman Ave.)
Val. kasdien nuo 6—8 val. vak
Šeštad. 2—4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutarti.
Telef. ofiso LAfayette 3-6048
Rez.: WAlbrook 5-3048

Tel. ofiso HE.4-5849. rez. HE.4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9
Antr. 1-6, trečiad. šešt. pagal sutarties
sekm. uždaryta.

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6317 South Western Avenue
Chicago 29, Ill
telefonas REpublic 7-4900
Residencija: GRovehill 6-8161
pasimatymai pagal sutartis

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet
Trečiadieniais pagal sutarti
Ofiso tel. VIrginia 7-0036.
Rezidencijos tel. BEverly 8-8244

Ofiso HE 4-1414, arba RE 7-9700
Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Spec. akušerija ir moterų ligų
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Atostogose iki rugpjūčio 15 d.

Ofiso telef. YArds 7—1166
Residencijos — STewart 3-4511
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL. 1—4 ir 6:30—8:30 p. p. kasdien išskyrus trečiadienius Atidara šeštadieniais 1—4 val.

Tel. ofiso PR 6-3838, rez. RE 7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Telefonas GRovehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
— PRITAIKO AKINIUS —
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius.
2422 W. Marquette Road

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10—12 ir 4—7 val. Trečiad. ir šeštad. tik 10—12 val.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
LIETUVIS GYDYTOJAS
3925 West 59th Street
Val. Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 1—4 p. p. 6:30—8:30 val. vak. Trečiad. ir šeštad. 1—4 v. p. p.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Rez. 1634 S. 49th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukite KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12-2:30 v. Vak. pirm. antr., ketvirt 6-8:30 v
Trečiad. tik susitarus.

DR. IRENA KURAS
(Gydytoja ir Chirurgė)
KUDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
7156 South Western Avenue
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p.p. ir nuo 6 v.—8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. popiet
Office tel. RE 7-1168
Res. tel. WAlbrook 5-3765

Tel. ofiso — HE 4-1202 arba REp. 7-9700. Namų — PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2454 W. 71 St. (71 ir Campbell av.)
Valandos: pirmad., ketvirtad., šešt. nuo 1 iki 4 val. p.p., antrad. ir penktad. nuo 5 iki 8 val. vak.

Ofiso HE 4-1818, arba RE 7-9700
Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9—11 ryto ir 4—8 v. v.
Šeštadieniais 9—11 ryto ir 2—4 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Office: 10748 South Michigan Ave.
Buto 1653 W. 103 St., Beverly Hills
Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v.,
Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v., išskirus trečiad. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. popiet.
Tel.: Ofiso — PUllman 5-6766
Buto — BEverly 8-3946

Ofiso HEmlock 4-5815
Rez. HEmlock. 4-3751
DR. A. NARBUTAS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2745 West 69th Street
(priešais Šv. Kryžiaus ligoninę)
Priima pagal susitarimą

DANTISTAS
DR. J. A. PAUKŠTYS
4253 So. Whipple Street
(Arti Archer Ave.)
Valandos: nuo 10 iki 12; 2—6; 7-9. Šeštad. 10—12. Trečiad. uždaryta
LAfayette 3-4949.
Namų — CEdarcrest 3-7786

DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3259 South Halsted Street
Kasdien 3—7 val. vak. Šeštad. nuo 1—5 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutarimą
Ofiso tel. Victory 2-1484. Resid. 2437 W. 62nd St., tel. Republic 7-8818.

Ofiso telefonas — BIshop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2:00 iki 9:00 v
Trečiad. ir sekmad. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. CHIRURGINĖS IR ORTOPEDINĖS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę
Telef. REpublic 7-2290
VAL.: Pirm., antr., Ketv., penkt. nuo 9 iki 11 ryte ir nuo 6:00—8:00. Šešt. nuo 2:00—4:00. Trečiad. ir kitu laiku susitarus telefonu.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave. YA 7-7381
Val.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiad. uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 3 v. p. p. uždarytas

P. ŠILEIKIS O. P.
Orthopedas - Protezistas
Aparatai Protezai, Med. bandažai Spec. pagalba kojom (Arch Supports) ir t. t.
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill
Tel. PRospect 6-5084

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rezid. telef. GRovehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m., 6-8 p. m.
Penktad. tik po pietų.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Ofiso tel. CLiffside 4-2896
Rezidencijos: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(Kampas 47th ir Hermitage)
Val.: nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 v. vak.
Šeštad. nuo 2 iki 6 val., išskyr. sek

DR. FL. TALLAT-KELPŠA
Ofisai 20 North Wacker Drive
(Civic Opera House, kamb. 858)
Val. kasd. 12—4
Tel. CEntral 6-2294
5002 West 16th Str., Cicero
Val kasdien 5-8, šeštad. 1-2 val
Tel. TOwnhall 3-0959
Kitu laiku ir trečiad. susitarus
Rezid. tel. HEmlock 4-7080

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Bendra praktika ir moterų ligos)
Ofisas ir rez.: 5100 S. Western Ave.
Tel. PRospect 8-1223 arba WE 6-5577
Ofiso val. Pirm. 8-10 v. v., Antr., Treč. ir Penkt. 6-9 val. vak., Šeštad. 2-4 val popiet ir sulig susitarimu
Atostogose nuo liepos 20 d. iki rugp. 5 d.

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. GIb. 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71st ir Campbell Ave.)
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 5—9 v. v. Antrad. ir penk. 1—5; Šeštad. 2—4. Treč. uždaryta.

Tel. ofiso: DAnube 6-1125
DR. A. VALIS-LABOKAS
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
Val. 1 iki 4 v. p. p. ir 6—8 v. vak
Šeštadieniais 1—4 v. p. p.

Tel. ofiso PRospect 6-9400
Rezid. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(Vaškevičiūtė)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 South Kedzie Avenue
Val. kasdien 1-3 p. p. ir nuo 6-8 val vak. Šeštad. 1-4 p. p. Trečiadieniais ir kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso VIctory 2-1581
Rez. VIctory 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st Street
Kamp. Halsted ir 31-mos gatvių
Priėmimo valandos kasdien: 1-4 p.p ir nuo 6-8 v.v. Šeštad. 1-4 val. popiet

Tel. ofiso PR. 3-6446, rez. HE.4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
Val. nuo 2 iki 4 p.p.; 6 iki 8 v.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA. 6-0257, rez. PR. 6-6658
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL. 11 v. r. iki 3 p. p.; 6—7 v. v.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
Virš 25 metų patyrimo
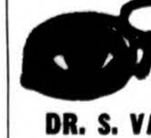
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko akinius
Kreivas akis ištaiso
Ofisas ir akinių dirbtuvė
756 West 35th Street
Val. nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10-12, penktad. 10-2 ir šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. p.p

DR. S. VAITUSH, OPT.
Palengvinu akių įtempimą, kuris yra priežastis galvos skaudėjimo bei svaigimo ir skaudančių akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliregystę. Prirenku teisingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais, rodančiais mažiausius trūkumus. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.
4712 South Ashland Ave.
Tel. YArds 7-1373
Val. 10:30 iki 7 v. vak. Šeštad. 10:30 iki 6 val. Sekmad. ir treč, uždaryta.

TRAGEDIJA ROMANE

JURGIS GLIAUDA, Los Angeles, Kalif.

Prieš kurį laiką pasirodė Nelės Mazalaitės romanas "Pjūties metas" buvo apeitas negirdomis mūsų plačios periodikos supuslapiuose. Tačiau, vertinant iškylesnius mūsų romanistų kūrinius, "Pjūties metui" turėtumėm rezervuoti daugiau dėmesio, kaip kad iki šiol buvo parodyta.

Tragedijos titulu paprastai vadinamas scenai pritaikintoje formoje veikalas. Tai yra tam tikra rūšis dramos meno. Bet iš tikrųjų tragedijos forma nebūtinai turi būti sukaustyta vien vaidinimo rėmuose. Tragedija yra kažinkas, kas yra augščiau kasdienybės konfliktų. Tragedijoje veikiančių asmenų būdai ir jų aistros nelygūs eilinio žmogaus mastui. Įtampa kyla iki to kraštutinumo, kuris nėra gailestingas nei veikėjui, nei stebėtojui. Tragedijos vyr. veikėjas yra herojus, kuriame greta aistrų visad glūdi kilnumo ir išdidumo galios. Tragedijos veikėjo griuvimas yra didelis, bet jo pažiūros rezonuoja tose galybėse, kurios veikė anksčiau prieš jį, ir pajudina tas priešingas jėgas, sutriuškindamas jas savo pražūtimi ir iškildamas pražūtyje iki herojiškumo.

Shakespearo tragedijoje "Karalius Liras" veikia trys dukros. Tarp trijų karaliaus dukterų ir jų tėvo autorius sukrauna tiek nelaimių, kraujo ir įtampos, kad, tragedijai baigiantis, Albų kunigaikštis (veikalo veikėjas) taria su šiurpuliu: we, that are young, shall never see so much, nor live so long...

Prie "Pjūties meto"

Kaip karalius Liras, trijų dukterų tėvas, "Pjūties meto" centrinė figūra, Monika Vibrienė turi tris sūnus. Jonas — doras ūkininkaitis, Kazimieras — kunigas, Mykolas — komunistas. Jis yra neeilinis partietis, bet jieškančiojo tipas. Jis atėjo partijon tikėdamas jos etinėmis savybėmis, kurių pagrinde glūdi blindiškas teisybės ir "svieto lygynimo" motyvas. Mykolas ve dęs žydaitę Juditą. Jam išbėgus Rusijon, besigelbstint nuo vokiečių invazijos, Judita lieka jo motino sgloboj, ir pagimdo Mykolo sūnų. Mykolas grįžta su rusų armija Lietuvon. Jis jau vedęs kitą žmoną. Tai rusaitė Olga. Judita nusižudo. Motina Monika neatiduoda vaikaičio sūnui komunistui, nes norinti iš auginti jį lietuviu ir tikinčiu Dievą. Įvykių, aistrų ir keršto sūkuryje, pro Vėbrų sodybą pra eina naujo režimo "svieto lyginimas". Sodyba yra nusavinama; kunigas Kazimieras ištremiamas; Jonas slapstosi miške; Olga pasidaro savo vyro Mykolo priešu. Kada palūžusi Monika miršta, Mykolas jau nebe komunistas, bet asmuo be valios ir jėgų. Jis suimamas rusų milicijos.

Nepaprasto sūkurio metu, kuris realistiškai tikras savo staigmenomis ir įtampa, iškyla nepaprasti žmonės, jie kiekvienas su kilniu pakilimu deklaruoja savo credo, ir remia ją savo nesvyruojančiais veiksmais. Jie palūžta, kaip ir tinka palūžti graikiškų tragedijų herojams, bet tie lūžiai greičiau yra sutriuškinimai. Tie lūžiai grūdina juos kaip liepsna geležį.

Natūralus įtampos išsprendimas čia negali eiti kurio nors kompromiso ar nuolaidos keliu, bet tiktai išbandyta tragedijos atmazga — pražūtimi. Šio romano herojai žūna visi, aplenkiant tragiška išeitimi tik menkavertį asmenį — Olgą.

Tragedijos fonas—lietuviškas kaimas

Kadaise stebėjomės J. Grušo pajėgumu išreikšti jo "Tėve" mūsų kaimo buities nepaprastą dvasingumą, gimdantį tarpusavius konfliktus, artėjantį tragedijos žanrui. Stipri Mazalaitės fantazija sukūrė šiame romane visą galeriją mūsų kaimo žmonių, kuriems, tačiau, vieta netoli klasiškos tragedijos tipų. Jie visi moka patetiškai kalbėti ir žūti. Jie kilnūs savo kančioj. Jie palaužiamai stiprūs. Menkadvasiškumas ir nuolaida jiems nežinomos sąvokos. Ir, tačiau, jie yra mūsų kaimo personažai, išeiviai iš to laikotarpio, kuris patepė juos kraujuot o apokalipsinio žvėries ženklu.

Sugebėjusi mums duoti tą tragediją romano formoje, Mazalaitė nepateikė mums to realaus gyvenimo fone. Visas vyksmas perkeltas oktava augščiau už pilką realybę. Jis nudažytas savotišku spindėjimu, nelyginant žalsvos mėnulio šviesos, kada realybė pakinta nerealumu, ir ten, kur dienos šviesoj viešpatauja proza, nakties metu pilna slėpinių ir mistikos. Norėdami tą bendrąjį potyrį pa tikslinti, galime palyginti tai bibliniam stiliui, kada ir eiliniai gyvenimo reiškiniai iš šventraščio puslapių atšvyti mums sava, amžina, žavia šviesa. Mazalaitė, nelyginant kaip garsus "Anhelli" autorius J. Slowackis, tariant jo žodžiais:

kiedym chciala zamknąc Sybir
/w tryolety,
Muza zostala mi rymami dlužna:
Z tego więc poszlo, że pisalem
/prozą...

Jo proza, tai ne reali kasdienybės proza, bet biblinė proza, savo pompastika, kondensuotumu ir alegorija artėjanti visų amžinų knygų stiliui. "Pjūties meto" kalba taip pat savo pamušale, kad ir kaip ji bebūtų nervinga, turi tą amžiną knygų nusižiūrėjimo atspalvį. Ir tai nėra priekaištas autorei, nes ji juste pajuto, kad tai yra tikras įrankis išreikšti tam veikalui, kaip stiprus plienas granitui ar marmurui skulptoriaus rankoj.

Kiti pro ir contra

Palikdami siužetą, kuriuo, mes prisipažįstame, žavimės, ir kurio gali pavydėti bet kuris pasaulinio garso romanistas, kiek leidžia vieta, susitelkime ties tragedijos asmenimis ir, kas svarbiausia, ties autorės priemonėmis, kuriomis ji pavaizdavo siužetą, paversdama jį romanu.

Kaip tinka tragedijai, visi herojai paženklinti tuo monotoniš ku vienodumu, kuris šviečia į mus iš visų Shakespearo herojų, ar tai būtų karalius Lyras, ar ponia Macbeth. Aistra, iškelta į dvasinį polėkį, hipertrofuota iki liepos, sudeginančios savo židinį.

Tie pat tragedijos elementai lydi Moniką Vėbrienę, Mykolą, Juditą ir visus kitus, tolydžio mažėdami savo ryškumu, tolstant nuo Monikos ir Mykolo.

Juditoje mes randame bruožus, kurie skirtini moteriai plaštakei, patekusiai audron. Ji išeina iš audros pralaimėjusi, nes tai tinka jos nepilnaverčiai neprisotintai iki kaupo herojiškumu prigimčiai. Kova tarp Mykolo ir motinos pasiekia maksimalios įtampos, kurią autorė išnaudoja puikiai, vesdama tuos vyriausius charakterius per visas sciles ir charibdes iki pompastiškos pabaigos.

Tačiau visi herojai tuoj netenka savo ryškaus individualumo, kada mes imame sekti juos jų kalbos procese. Jie kalba visi su vienodu ir puikiu autorės žodingumu. Kalbos stuktūroj plazda tas pats ritmas, kuris plazda autorės rašte. Net Olga, menkiausias tos tragedijos asmuo, kalba melodramiškai, akomponuojant autorės ritmui.

Bet, neužmirškime, kad tragedija lieka tragedija su savo gerais ir įtartinais mums, realistams, privalumais. Tragedija — nuo prancūzų literatūrinių įstatymdavėjų sukaustyta į savo rėmus. Tas reiškinys nėra tragiškas, kalbant kalambūriškai, bet atžymįs tragediją visame jos didingume, išskyriąs ją iš šokiadienių prozos.

O, mama! Nėra reikalo prieš tuštumą kelti kepurę, ar nematai, mama, kad nėra nieko, tiktai mūrai" (pusl. 292), taria šventvagiškus žodžius Mykolas, bet jo šventvagystėje skamba tas pats Slowatskio "Anhelli" artimas ritmas, tas bendras ritmas, kuris pildo visą "Pjūties metą", kaip bažnyčios varpas pildo savo dundėjimu bažnyčios ruimą.

Paprastas kareivis Macbethe kalba tragedijoje deklamacine kalba, artima baltosioms eilėms, sunkiai vaizduojama kareivio lūpose realistui, kurią leidžiame sau priminti originalo kalba:

as whence the sun' gins his re-
/flection
shipwrecking storms and dire-
/ful thunders break;
so from that spring, whence
/comfort seem'd to come,
discomfort swells.

Taip dramatininkai Krėvė ir Sruoga neįsivaizduojami be tos Macbetho kareivio poetinės pompastikos. Tuo pat keliu nuėjo Judita, Monika, Mykolas ir kiti personažai iš tragedijos romane "Pjūties metas".

Yra kitas klausimas, ar nepasidaro viskas tai, kas scenoje tinka rampos šviesoj, mus pavergiančių savo prakilnumu ir pakilimu tragedijoje, atkartoto romano puslapiuose? Ar viskas tai romane netaps monotoniška ir ar neblanks bevarstant puslapius ir melodramines deklamacijas? Ar įmanoma operuoti per visą romano talpą su iš anksto pasiimtu tuo, kas žavi scenoj, skambus neilgoje poemoje, bet kas gali peraugti į tokios išvaizdos sakinį:

"ką jis pasakys — ar jo akys neužtems, ar jis galės klausytis jos juoko — tokio žiaurausi: naujos meilės ji jieškos, ji, kuri gyveno jo akimis, jo pabučiavimais, kuri darė nusikaltimus prieš jo gimtą kraštą, kad įtiktų jam ir partijai, kas jai buvo viena asmenybė" (pusl. 116).

Ar tai neveda iš įtampos į atlydį? O gal ir dar toliau: į nuseklėjimą, kuris dvelkia į mus autoriaus koncentracijos sumenkėjimu ties kūriniu.

Pabaiga neturi pražudyti veikalo

Finalas romanui yra kupolas šventnamiui, ar baigiamasis akordas simfonijai. Mazalaitė padarė didelę klaidą baigdama puikią "Negestį" didaktine pabaiga. "Pjūties mete" pabaigos klaida yra kitokio pobūdžio. Šio romano kompozicinė vienybė yra iki 319 pusl. Po šio puslapio iki pat romano pabaigos yra Mykolo meditacijos aura. Imant proporcingai, tad meditacija sudaro vieną septintadalį viso veikalo. Meditacija niedar nebus tinkama priemonė apvainikuoti kūriniui, kurio esmė, kaip čia, glūdi konflikte, akcijoje, ir tragika ataustose scenose. Čia tas Mykolo meditavimas paslėpė tragediją po abstraktizmų šydu; užtušavo tragedijos žėrėjimą; išėjo ne veikalo neatskiriama dalimi, bet jo nebūtinu priedu.

Mazalaitė davė mums: siužetiniu požiūriu retai sutinkamą veikalą; ji apvilko siužetą tinkamais rūbais (nors mano manymu scenoje "Pjūties metas" būtų vertingesnis); ji stebina mus pajėgumu lyriką sujungti su tragizmu; tačiau autorius niekad nepadarys klaidos, pastatęs baigiamąjį tašką ten, kur tas taškas privalo būti. Veikalo vientisumui "aiškinamieji priedai" kenkia.

GRAND RAPIDS TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ

ARTHRITIS & RHEUMATISM
Skaudantiems muskulams bei sąnariams

Nauji vaistai skaudantiems raumenims, sustyrusiems sanariams. Skubiai palengvina paraudusių, sustyrusių bei sutinusių nugaros, kelių, kojų, kojų pirštų arba sprando raumenų ir sanarių skaudėjimą. Vartokite naujus AMERPOL vaistus. 100 tabletčių tik $3.50. Mostis 98c tube. Galima gauti vaistinėse arba rašykite į: **Amerpol, Chicago 22, Ill.**

OUR MINDS ARE IN THE GUTTER
(RAIN GUTTERS THAT IS)
Free Estimates
On All Types of Gutters and Downspout Work
Remember too that we are open Mon. & Thurs. Eves. 'til 9.
We feature a complete line of Sheet Metal Supplies for do it yourself projects.
SOUTHWEST METAL FABRICATION CO.
4417 S. Archer LA 3-0055
Ext. DG for free estimate
Your Local Sheet Metal Supply Store

DAŽYMAS
DEKORAVIMAS
VL. VAITEKŪNAS

Dažome ir dekoruojame įvairiomis dažymo-dekoravimo technikomis bei paveikslais — BAŽNYČIAS, SALES, GYVENAMUOSIUS NAMUS iš vidaus ir iš oro.
Ekspertas vidaus dekoratyviam įrengimui — interior decorator. — Spalvų parinkimas ir pritaikymas prie kilimų, baldų, užuolaidų ir kt. Turime visus draudimus.

7144 S. SACRAMENTO AV.
Tel. PRospect 8-2215

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Lyginimas, dažymas, taisomi ir reguliuojami (tune up) motorai, stabdžiai, transmisijos ir t.t. Alyva, baterijos ir padangos. Taip pat mano garaže perkamus duslintuvus įdedu veltui.

(MUFFLERS INSTALLED FREE)

Ford 41-53	$8.25	Mercury 49-51	$8.95
Chev. All 1937-53	8.25	Olds, 6 cyl. 41-50	8.20
Chevrolet 54-55	9.95	Plymouth 42-56	9.95
Chrysler 6, 42-52	9.91	Pontiac 37-54	8.95
Dodge 6, 42-56	9.95	Buick 37-52	12.00

Ir taip pat čia neišvardintiems automobiliams. Išmetimo paipa irgi įdedama veltui, jeigu perkama kartu su duslintuvu.

Darbas atliekamas patyrusių mechanikų. Dirbtuvė atidaryta: nuo 8 v. ryto iki 9 val. vak. Sek. uždaryta.

M. ČESAS
1934 West 59th Street Tel. GR 6-9136

STEIN TEXTILE BENDROVĖ
dabar švenčia savo JUBILĖJŲ. Pirkdami medžiagas dabar Jūs gausite dar ir spesialią dovaną ir mokėsite žemas kainas už Jums reikalingas medžiagas.

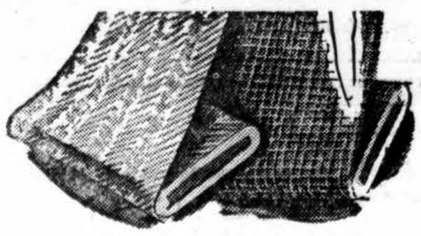

ŠTAI PAVYZDYS KAINŲ:

Geriausios ANGLIŠKOS bei "worsted MEDŽIAGOS kostiumams, kurių kainos paprastai yra $9.80, dabar tik ..$4.50
Visokiausių pamušalų už pigias kainas. Spausdintas šilkas ir plaunamas "Sil-O-Shan", "antique taffeta", paprastai $1.98, dabar tiktai .....98c.
60 colių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiems ir moteriškiems kostiumams tiktai $1.89
48 colių užuolaidoms bei uždangoms medžiagos, vertės iki $2.98, tiktai $1.39
Grynų spalvų Fortisan ir Metallic Cloth užuolaidoms tik .$1.09

Atvykite į STEIN TEXTILE ir patys įsitikinkite. Su kiekvienu pirkiniu virš $20.00 gausite vienai suknelei medžiagos kaip dovaną.

Pas STEIN'Ą jūs rasite didelį pasirinkimą nuotakoms, kaip tai "laces", satiną, taffetą, "brocades", Shantung, ir t. t. Taip pat liekanas medžiagų pamušalams už baisiai pigias kainas.

STEIN TEXTILE CO.
1306 SOUTH UNION AVENUE
1 blokas į rytus nuo Halsted St., 1½ bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atdara 7 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak. Tel. MOnroe 6-8152.

SKOLINK IR TAUPYK
Standard Federal Savings
— pačioj saugiausioj ir stipriausioj Amerikos įstaigoj.

Daugumas Chicagos lietuvių savo pinigus taupo STANDARD FEDERAL įstaigoje, nes ilgų metų patyrimas juos įtikino, jog tai yra pati stipriausioji ir saugiausioji įstaiga.

Žemiausiais procentais skoliname pinigus namams pirkti, statyti ir taisyti.

kai perki namą, visuomet kreipkis į STANDARD FEDERAL — sutaupysi pinigų ir išvengsi bereikalingų rūpesčių.

STANDARD FEDERAL visiems teisingai patarnauja, o karo ir depresijos laikais taupytojams visados mokėdavo pagal pareikalavimą.

STANDARD FEDERAL turtas viršija 57 milijonus dolerių

Atsargos Fondai STANDARD FEDERAL įstaigos siekia 5 milijonus ir ketvirtį. Be to, visos taupytojų sąskaitos yra apdraustos Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

Pinigai, įdėti prieš 11-tą dieną, neša dividendą už visą mėnesį

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

JUSTIN MACKIEWICH, President
JUSTIN MACKIEWICH, JR., Vice-President

DARBO VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: VIrginia 7-1141

Vilniaus meno istorikai

Ką tie profesoriai dabar veikia Lenkijoje

DR. POVILAS REKLAITIS, Vokietija

Lenkų traukimasis iš Vilniaus prasidėjo jau 1939 metais, tačiau didžiausias jų skaičius išvyko tuojau po karo 1945 — 1956 metais, kai patys sovietai ėmėsi organizuoti lenkų tautybės žmonių iškraustymą iš Lietuvos, Gudijos ir Ukrainos. Vienas kitas vietinės ar net grynai lietuviškos kilmės asmuo tada apleido gimtąjį miestą, jei galėjo įrodyti giminystės ar kitokius ryšius su lenkais. Matomai labiausiai šiąja repatriacija pasinaudojo inteligentai. Į Lenkiją išsikėlė visi Vilniuje gyvenę lenkų mokslininkai. Prieš karą jie Vilniuje buvo susispietę aplink Lenkų Mokslo draugiją, kuri dirbo keliomis sekcijomis, bei apie Vilniaus Stepono Batoro universitetą. Jie paskelbė daug svarbių mokslo darbų apie mūsų kraštą. Jie buvo taip susigyvenę su Lietuva, jos praeitimi ir jos kultūros problemomis, kad sunku beįsivaizduoti, kaip jie iš Lietuvos išvykę galės dabar ją užmiršti. Juk jie niekad neneigė, kad gyveno ir dirbo Lietuvoje. Pvz. savo pačius svarbiausius darbus sutelkė į trylika tomų (1923—1938) "Ateneum Wilenskie — mokslinį žurnalą paskirtą Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos praeities tyrinėjimui" — toks yra jo pilnas titulas. Todėl labai įdomu pasekti, kas gi nutiko su buv. Vilniaus profesoriais Lenkijoje, ką jie dabar ten veikia ir ar jų darbuose atsispindi Lietuvos temos? Čia žvilgterėsime, ką daro vienos siauros specialybės — meno istorijos — atstovai.

Bendras vaizdas yra maždaug toks: pirmiausiais pokario metais jie buvo įjungti į naujus uždavinius, ypatingai į vad. "atgautųjų sričių" t. y. rytinės Vokietijos provincijų meno paminklų tyrinėjimą ir globą, sykiu — į pedagoginį darbą, nes pristeigus nemažą skaičių universitetų, prireikė lektorių. Griežtas politinis režimas, kontroliuojamas sovietų, draudė rašyti apie "prarastąsias sritis". Šito jie ir nemėgino daryti, kad neužrūstintų totalitarinės valdžios. Paskutiniu laiku, režimui truputį pakeitus savo ligšiolinę griežtą liniją, buv. Vilniaus profesoriai vėl išdrįsta paskelbti vieną ar kitą darbą iš Lietuvos meno praeities. Atrodo, kad jie iš Vilniaus bus atsivežę nemažai mokslinės medžiagos, kurią ligšiol laikė stalčiuje. Tenka manyti, kad netolimoje ateityje tokių darbų labai pagausės.

Prof. Marijonas Morelowskis, dėstęs meno istoriją Vilniaus universitete ir vadovavęs mokslo draugijoje meno istorijos sekcijai, buvęs jos leidinių redaktoriumi, paskelbęs veikalą apie Vilniaus meną nuo gotikos iki klasicizmo ir dar atskirai apie XVIII amžiaus baroką bei pilis, taip pat didelį skaičių smulkių straipsnių ir pranešimų Vilniaus meno klausimais, visur įrodinėjo, t. y. Lietuvos istorinio meno autonomiją, dabar skaito meno istoriją *Liublino Katalikų universitete.* Varšuvos Mokslų draugijooje Molelowskis padarė pranešimą apie Trakų pilį ir jos stiliaus kilmės problemą, mėgindamas dabar ją rišti su Juodosios jūros pakrančių pilių architektūra. Vilniaus menui jis teikia didelio dėmesio savo paskaitose, o jo mokinė I. Koločinska dabar net paruošė disertaciją titulu: "Vilniaus miesto ir pilių rekonstrukcija epochoje prieš 1655 katastrofą". Kaip matyti autorė ir jos mokytojas nebijojo Vilniui ir Lietuvai tragiškąjį metą "1655" pavadinti katastrofa, kada įsiveržę maskviečiai - rusai išgrobė ir sunaikino Vilniaus bažnyčių ir rūmų interjerus. Visai kitaip elgiasi dabartiniai sovietų Lietuvos autoriai, kurie savo leidiniuose šį okupantams ne malonų istorinį faktą jiems pataikaudami nutyli.

Stanislovas Lorentzas buv. Vilniaus vaivadijos meno paminklų apsaugos įstaigos konservatorius, organizavęs visos eilės pilių bei bažnyčių konservavimo darbus, ir meno paminklų inventarizaciją, taip pat autorius mokslinio darbo apie Trakų, Kriavo bei Lydos pilis, paskelbęs plačią studiją apie vėlyvojo Vilniaus baroko architektą Glaubicą, tyrinėjęs katedrą ir paskiausiai skelbęs labai vertingą archyvinę medžiagą apie Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos architektūros paminklus, dabar profesoriauja Varšuvos universitete. Iš gausingų jo mokinių vienas kitas ėmėsi disertacijos iš "prarastųjų sričių" meno, pvz. A. Korčovskis dabar parašė tezę: "Pranas Smuglevičius, antikizuojantieji, liaudiški ir pažangieji pradai jo kūryboje". Jau šitos disertacijos užvardijimas išduoda, kad daromas nusilenkimas režimo ideologijai, nes iš idealistinės klasicizmo - romantizmo epochos meistro daromas bolševikinis "idėjinis realistas", tikliau: realistas propagandininkas. Toks Smuglevičius nebuvo. Tokio Korčovskio pėdomis turi eiti ir V. Drėma, kurio monografija apie P. Smuglevičių pasirodžiusi šiais metais Vilniuje taip pat stengiasi pabrėžti jo "realistinį metodą".

Prof. Jurgis Remeris, autorius žinomos paveiksluotos knygelės apie Vilniaus miestą, ilgametis apygardos meno paminklų konservatorius ir 1927 metais labai atsargiai restauravęs Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslą nuimdamas jo sidabrinį rubelį, dabar dėsto meno istoriją *Torunės* universitete. Jo mokiniai lituanistinių temų negavo.

Vilnių paliko mums gerai žinomas *kun. dr. Petras Sledziewskis,* kurio straipsniai apie Vytauto kapo klausimą katedroje ir apie Šv. Petro ir Povilo bažnyčios stiukų ikonografiją tilpo mūsų "Naujojoje Romuvoje" tik ką Vilnių atgavus, kuris dar beto paskelbė įdomią studiją apie pirmąją Šv. Onos bažnyčią Vilniaus pilyje, kurios pamatai 1956 m. iš tikrųjų į šiaurę nuo katedros buvo iškasti! Ką kun. dr. Sledziewskis mokslo srityje dabar Lenkijoje dirba man dar nepavyko sužinoti, bet faktas, kad jis dabar Lenkijos Mokslų akademijoje *Krokuvoje* (PAU) padarė pranešimą apie šv. Petro ir Povilo bažnyčią Vilniaus Antakalnyje rodo, kad ir jis Lietuvos neužmiršo.

Lenkijoje dabar dirba ir vilnietis *Euzebijus Lopacinskis* per eilę metų išknisęs visus Vilniaus miesto senuosius archyvus, jieškodamas archyvinių duomenų Lietuvos meno istorijai ir nemažai jos suradęs, iš dalies dar visai niekeno neskelbtos. Varšuvoje jis kartu su arch. *P. Bohdziewicziumi* paskelbė išsamią studiją apie Šventųjų Jonų (Šv. Jono) bažnyčią Vilniuje. Bohdiewiczius be to paskelbė studijėlę apie italų Del bene ir Palloni freskų tapybą Varšuvos apylinkėse, kurioje jis primena, kad šiedu meistrai iš saulėtos Italijos visų pirma buvo atkviesti Lietuvos didžiųjų ponų XVII amžiuje — pirmasis Kristupo Paco, o antrasis — Kazimiero Sapiegos. Pirimeji ir svarbiausieji šių meistrų darbai buvo atlikti Lietuvoje, Vilniuje ir Pažaislyje. Tik vėliau šie italai iš Lietuvos nukako Lenkuosna, bet ten atliktieji jų darbai lietuviškiesiems neprilygsta. Autorius su prideramu respektu cituoja išsamų H. Kairiūkštytės - Jacynienės vokiečių kalba išspausdintąjį darbą apie mūsų Pažaislio vienuolyną.

Lenkijoje po paskutinio karo pasimirė du mums gerai iš jų darbų apie Lietuvą žinomi meno istorijai - archeologai: *Vytautas Kieszkowskis,* autorius studijų apie renesansinį Vilnių Zigmanto Augusto laikais ir Žemutinę Vilniaus pilį arba Kunigaikščio rūmus, o vėliau ir pats pravedęs Katedros Aikštės kasinėjimus, kurių įdomų aprašymą paskelbė. Jis pasimirė Varšuvoje 1950 m. rugsėjo mėn. 10 dieną. Archeologas *Juozas Jodkovskis* dar caristinės Rusijos archeologijos žurnaluose paskelbęs didelių darbų apie Myriaus (Mir) pilį ir Juotvingių krašto bei Vilnijos ginamąsias bažnyčias, o po karo atkasęs Lietuvos "Troją" — Gardino pilis, pasimirė 1950 m. sausio 8 dieną.

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" RADIJO RŪTOS ŠOKĖJŲ GRAUPĖ

Kultūrinė kronika

● **Dail. P. Puzinui — 50 metų amžiaus.** Šiandien, rugpj. 3 d., dail. Povilui Puzinui sueina 50 m. amžiaus. Jis yra gimęs 1907 m. rugpj. 3 d. Yra baigęs Rygos Meno akademiją ir iš pradžių buvo pamėgęs peisažą. Jau gražių atsiliepimų susilaukė prieš 25 metus suruošęs savo pirmąją parodą Kaune. Peisažai jį tada ypač traukė kaip būdingi Lietuvos vaizdai, kur juk nebuvo nei didelių fabrikų nei didmiesčių su ypatingais bulvarais. Vėliau jame ėmė labiau ryškėti mintis, kad peisažas be žmogaus yra netobulas, todėl ėmė palaipsniui pereiti į figūrinį piešimą. Šiemet mūsų dailininkui, berods, sueina ir 25 metai kūrybos darbo. JAV-se anksčiau įsikūręs Los Angeles mieste, dabar — persikėlęs į New Yorko apylinkes, mūsų dailininkas pasiekė didelių laimėjimų, vertingų premijų, plačios lietuvių ir amerikiečių visuomenės pripažinimo ir susidomėjimo jo augštos vertės kūryba.

● **Prof. V. Dubo** jau nebeturime per 20 metų: jis mirė 1937 m. rugpj. 3 d. Kaune. Vyt. Didžiojo universitete dėstė romanistiką. Augštuosius mokslus buvo ėjęs Varšuvoje, Paryžiuje ir Maskvoje. Bendradarbiavo eilėje mokslo ir literatūros žurnalų. Nuo 1918 m. buvo Kaune Saulės gimn. mokytojas, vicedirektorius ir direktorius. Susikūrus Lietuvos universitetui, buvo pakviestas dėstyti Europos literatūrą. Studijoms pagilinti buvo komandiruotas į Italiją. Su grįžus jo pagrindiniu dėstomuoju dalyku universitete buvo prancūzų literatūra. 1931 metais redagavo Vagą, bendradarbiavo Lietuvos Mokykloje. Jo parašytos knygos: Literatūros įvadas, Chateaubriand, Anatole France, Prancūzų literatūros istorija, Voltaire, Vytukas (vieno berniuko istorija).

● **Naujai ruošiamame** filme "Lietuva — Europos nugalėtoja" pavaizduotas, remiantis autentiškais istoriniais duomenimis, Lietuvos galybės išplitimas ir jos mažėjimas. Pavaizduotas Lietuvos imperijos žemėlapiu. Filmas ruošiamas Los Angeles mieste.

● **Nepriklausomos Lietuvos pinigų rinkinį** sudarinėja Šv. Kazimiero seserų muzėjus. Monetų rinkinys jau turimas gana pilnas, tačiau dar yra trūkumų banknotų rinkinyje. Jeigu kas galėtų tam muzėjui kokius Lietuvos banknotus skirti, yra prašomas kreiptis į seselę Perpetuą, Sisters of St. Casimir, 2601 W. Marquette rd., Chicago 29, Ill. Tuo adresu prašoma taipgi siųsti senas maldaknyges, kurių kolekciją muzėjus sudarinėja.

● **Kultūros fondo** skyriaus valdyba Melbourne, liepos mėn. 6 d. suruošė koncertą. Programą išpildė atvykusi iš Adelaidės solistė G. Vasiliauskienė, pianistė Dorothy Oldham (kuri pamėgusi ir puikiai išpildo lietuvių kompozitorių kūrinius), o taip pat J. ir E. Kesminaitės — šokėjos — bei Melbourno Lietuvių Dainos Mylėtojų choras.

● **Lietuvių sukurta šventovė.** Prie lietuvių pranciškonų vienuolyno Kenebunkport, Maine, sukurtą Vaikelio Jėzaus šventovė. Projektus lietuviškoje dvasioje paruošė arch. J. Mulokas. Šešius didelius vitražus padarė dail. V. K. Jonynas, o statulą iš marmoro nukalė Vytautas Kašuba.

● **Jonas Bulaitis,** Anglijos lietuvis, augštuosius teologijos mokslus studijuoja Gregorianumo universitete, Romoje. Vasarą praleidęs pas tėvus Anglijoje, rudenį vėl išvyksta tęsti studijų ir apie Kalėdas jau gaus šventimus.

Tūkstančiai vartotojų įsitikino, kad dažus, vidaus ir iš oro dažymui, taip pat sienoms klijuoti popierius geriausia pirkti

D. JURJONO BENDROVĖJE

3251 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

Tel. CAlumet 5-1064

ANTANAS TVERAS

DIPL. LAIKRODININKAS

Gerųjų firmų laikrodžiai, brangenybės, religiniai dalykai (devocionalai), prekės dovanoms.

2646 W. 69th St. RE. 7-1941

BATAMS ODA

Pilnas pasirinkimas odos ir priedų reikalingų batų gaminimui. — Siuntimui į užjūrį.

Atvykite, mes jus aprūpinsime reikalingom prekėm. Kalbame lietuviškai.

Valandos 9—5 pirmad., ketv., penkt. 8—4 sekmad.

MOnroe 6-0091

I. SACHS — LEATHER

637 W. ROOSEVELT RD., CHICAGO, ILL.

GERA ŽINIA ŽMONĖMS KURIE SIUNČIA PINIGUS ARBA SIUNTINIUS Į LIETUVĄ

Dabar mes jau išmokėsim 10 RUBLIŲ (NE 4) Siunčiant pinigus per mūsų banką į

LIETUVĄ

Pristatymas garantuotas ir gausite kvitą su jūsų giminių parašu. Daug kas anksčiau siųsdavę siuntinius dabar siunčia pinigus. Dėl pilnesnių informacijų rašykite arba skambinkite

Foreign Department

AMALGAMATED BANK

111 S. Dearborn Street

Chicago 90, Ill.

Telephone FRanklin 2-4100

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Siųskite dovanas anksti Kalėdoms bei žiemai! Tik patelefonuokite. ar parašykite kuomet norėsit siųsti siuntinius.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir RUSIJĄ

Visi muitai iš anksto apmokami

Pristatymas garantuotas.

Siunčiame NAUJUS ir VARTOTUS RŪBUS

Medžiagas, Vaistus, Maistą ir t. t.

Patikimas — Greitas — Tiesioginis pristatymas

TUKSTANČIAI PATENKINTŲ KLIJENTŲ VISOSE J. A. VALSTYBĖSE.

Reikalaukite mūsų naujo katalogo

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 S. State Street, suite 1200

Chicago 4, Illinois

Tel.: WAbash 2-9354

Mes turime tiesioginę sutartį su Intourist Maskvoje nuo 1947 metų.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS

K. GINEITIS

6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29

Tel. HEmlock 4-8037

Vertimai — Pilietybė — Laiškai

duoda pamokas. Prieš karą baigęs Čikagos universitetą.

1 dol. 25 ct. val. — privačios.

(3-čias augštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)

PRIVATE MODERN NURSING HOME

Modern. privatūs namai sveikstantiems ligoniams senyviems, diabetikams, gydytojo pacijantams, ir gulintiems ligoniams. Prieinamos kainos. Registruotos gail. seselės prižiūri 24 val. Didelis gražus kiemas ir porčius. Namų aplinka.

MARIE'S NURSING HOME

2346 S. Union Ave. Blue Island, Ill.

FUlton 8-2242

Duoną ir įvairias skoningas bulkutes kepa

BRUNO'S KEPYKLA

3339-41 S. Lituanica Ave.

Tel. CLiffside 4-6376

Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčiame į visus artimuosius miestus.

½% PADIDINA DIVIDENDĄ !

CRANE SAVINGS AND LOAN ASS'N

2555 WEST 47th STREET LAfayette 3-1083

B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas

Mokame aukštus dividendus. Keičiame čekius. Parduodame ir perkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai nemokamai.

Pradėkite taupyti atidarydami sąskaitą šiandien. Apdrausta iki $10,000.

Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vakaro; antr. ir penk. 9 iki 5; treč. uždaryta, o šešt. nuo 9 iki vidurdienio.

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SOUTH DAMEN AVENUE

ALL PHONES — WALBROOK 5-8202

AUGUST-RUGP. 1, 2, 3 d. d.

HENNESSY THREE STAR COGNAC,	Fifth	$5.09
ASBACH URALT	Fifth	$5.59
METAXA 5 STAR BRANDY	Fifth	$5.98
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF U.S.P.	Fifth	$4.89
CINZANO VERMOUTH Dry or Sweet	Fifth	$.139
KIJAFA WINE	Fifth	$1.69
IMPORTED STEINHAGEN URQUELL	Fifth	$4.59
CHARTREUSE (GREEN), 110 Proof	Fifth	$6.79
WURZBURGER IMPORTED BEER Case of 24 bottles	Case	$7.50
PABST BEER, Case of 24 Cans		$3.98

Mes mokame Augštą Dividendą

MIDLAND Savings and Loan Association

INSURED

PER 40 METŲ VISŲ LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719

AUGUST SALDUKAS Prezidentas

Trisdešimt meilės žodžių

Knyga, pravarti kiekvienam

DR. F. BARTKUS, Cleburne, Texas

— Vandens! Vandens!, — gergždžiančiais balsais šaukė sėdį menkoje valtyje keli vyrai, tiesdami rankas į atplaukiantį laivą. Jų laivas sudužo prieš keletą dienų užėjus galingai audrai. Nuo mirties jie išsigelbėjo, tesuspėdami sušokti į valtį, bet maisto nebuvo kada pasiimti. Įsidėtasis vanduo greitai išsibaigė. Ir, štai, jau antra diena kankino juos baisus troškulys. Jų lūpos buvo suskirdusios, liežuvis prikepęs prie gomurio, akys aptinusios, kraujais pasruvusios. Irklų nuvaldyti jie jau nebejstengė. Kur juos nešė vėjas ir bangos, jie nežinojo. O viršuj jų spindinti atogrąžų saulė čiulpė iš jų paskutinį drėgmės lašą...

— Vandens! Vandens!, — gar galiavo jie, beartėjant laivui.

— Vandens?!, — atsakyta jiems iš laivo: — Nagi semkitės ir gerkite, kiek tik norite! —.

Nelaimingieji sudužėliai buvo bemaną, kad čia jais tik piktai tyčiojamasi. Bet, pamėginę, rado, kad vanduo iš tikro gėlas, ir ėmė godžiai juo gaivintis...

Mat, jie vargšai nežinojo esą toje vandenyno dalyje, kur į jį įteka milžiniškoji Amazonės upė. Ji tiek daug paduoda vandens, jog šimtus mylių nueina jis į Atlantą, nesusimaišęs su jo vandenim. Jau vakar jie buvo nunešti į tą vietą, kur vanduo buvo galimas gerti. Bet, deja, nė mintis jiems apie tai neatėjo. Tad ir teko taip ilgai ir baisiai kankintis. O visiškai be reikalo...

Tai dabartinės žmonijos vaizdas. — Tiesos! Teisingumo! Meilės!, — ilgesingai šaukia ji tarpe ją iš visur tvindančių melų, apgaulių, neteisybių, žiaurumų. Klaikiomis akimis dairosi ji aplinkui, bene kas iš kur ateis jai pagelbėti. Bet, deja, nė manyti ji nepamano, jog pagalbą turi čia pat. Tasai, kuris yra visokios tiesos, teisingumo ir meilės Šaltinis, jau kone du tūkstančiai metų, kaip paskelbė išganingąjį savo mokslą. Ir ne tik paskelbė, bet paliko ir įstaigą, kuri nuolat statytų ją prieš visų laikų ir vietų žmonėms. K. Bažnyčia, uoliai eidama savo pareigas, be paliovos šaukia: — Štai, kur tiesa, teisingumas ir meilė! Semkitės jų visi, kiek tik norite, iš Kristaus mokslo, o niekam nereikės kankintis! — To dar maža. Per savo atstovus, popiežių, vyskupus, kunigus, šiaip jau gerus tikinčiuosius, ji pati nuolat pasemia gaivių Kristaus mokslo tiesų ir jas patiekia žmonėms. Kogi bereiktų, jei jie, pasekdami tų sudūžėlių jūreivių pėdomis, jomis naudotųsi?! Bet, deja... Už tai ir tenka jiems tiek daug ir baisiai kankintis. Ir visiškai veltui...

Naujas vysk. V. Brizgio leidinys

Daug gražių ir be galo vertingų Kristaus mokslo tiesų yra pasėmęs ir mūsų tautai patiekęs J. E. vysk. V. Brizgys savo neseniai iš spaudos išėjusiu veikalu "Trisdešimt meilės žodžių". Tai ne koks sistemingas Kristaus mokslo išdėstymas. Tai tik dalis jo tiesų, išgvildentų 30 atskirų straipsnių. Paliesti juose įvairūs dalykai, kaip malda, apsimarinimas, tikėjimas, pasitikėjimas Dievu, Dievui tarnavimas, Kristaus meilė, tolerancija, artimo meilė, tiesumas, atvirumas, Kat. Akcija ir t.t. Žodžiu sakant, tai 30 atskirų rašinėlių, kaip gerb. autorius pažymi, gyvenimo temomis Kristaus dvasioje. Jungia juos draugėn vienas dalykas, būtent: meilė. Meilė dvejopa. Pirmiausia, Dievo, kuria jis sukūrė, palaiko ir veda į tikslą visą pasaulį, ir ypač žmones; ir, antra, autoriaus meilė, kurią jis, Dievo meilės veikiamas, rodo savo tautai ir žmonijai, statydamas joms prieš akis šiąsias Kristaus mokslo tiesas. Jos kiekvienam labai svarbu gerai žinoti, teisingai suprasti, giliai įsisąmoninti ir gyveniman vykdyti. Bet, deja, ištikrųjų jos arba daug kam visai nežinomos, arba daug keno pamirštamos, arba visiškai nepaisomos.

J. E. VYSK. V. BRIZGYS

Knygelė "Trisdešimt meilės žodžių" nėra didelė. Joje tik 160 psl. vidutinio formato. Bet pravartumo ji labai pravarti kiekvienam. Pirmiausia tiems, kurių uždavinys ir pareiga yra skelbti Kristaus mokslą. Joje jie ras daug gilių minčių, išreikštų įdomiu ir originaliu būdu, daug gražių ir vertingų posakių. Pasisavindami juos ar jais pasekdami, jie nemažai praturtins ir pajvairins savo kalbas ar rašinius ir tuo sėkmingiau pasieks savo klausytojų ar skaitytojų protus bei širdis.

Švelniu dėstomuoju būdu

Toliau, ji pravarti šiaip tikintiesiems. Čia jie ras visą lobyną sau primintų tiesų ir suteiktų paaiškinimų, nurodymų, perspėjimų, paskatinimų. Ir visa tai paduota ne įkyriu įsakomuoju, ar grasiu mokomuoju būdu, bet švelniu, maloniu dėstomuoju. Tinkami palyginimai, gražūs pavyzdžiai palengvins viską gerai suprasti, giliai įsisąmoninti ir greit neužmiršti. Skaitant ją, jų protuose suspindės stipresnė tikėjimo šviesa, jų širdyse suliepsnos karštesnė Dievo ir artimo meilė.

Galop, ji pravarti ir sūnums palaidūnams, atsieit, tiems katalikams, kurie nutolę nuo šv. savo tikėjimo. Tai ypač dėl tos pagrindinės minties, kuri, kaip kokia spalvota gija, eina per ją visą nuo pirmojo puslapio iki paskutinio. Toji pagrindinė mintis tai Dievo meilė. Meilė, kuria Dievas myli visus savo kūrinius, bet ypač žmones. Nutolėliai nuo Dievo yra ją labiausiai pamiršę. Būdami Dievui kuo nors nusikaltę, jie Jo nedrįsta, prieš Jį dreba ir stengiasi nuo Jo slėptis. Juk argi ne taip darė pirmutiniai mūsų prigimties atstovai, paragavę uždraustojo vaisiaus? Bet jie žino, kad nuo jo pasislėpti nėra įmanoma. Todėl stengiasi net jį neigti, įsikalbėti sau ir kitiems įkalbėti, kad jo visiškai nėra. Bet ir tai nesiseka. Perdaug kas jiems jį nuolat primena, apie jį liudija. Jie pyksta ant tų, kurie jiems primena Dievą, net persekioja juos, jei tik gali. Bet veltui... Kaipgi jiems pravartu gerai žinoti, kad Dievas yra meilė, kad jis myli taip pat ir juos ir kad, kol jie, būdami šiame pasaulyje, gailisi ir atgailoja už savo kaltes, jis jiems viską pilniausiai atleidžia. Skaitydami šią knygelę, jie tai ras. Tik reikai, kad ji į jų rankas patektų.

Knygelė išleista gana gražiai. Spaudos klaidų joje beveik nepasitaiko. Yra vienas kitas netikslumas bei šiek tiek kalbos netobulumų ar klaidų. Bet ir sau lė juk ne be dėmių.

Baigiant tenka karštai padėkoti D. Gerb. Autoriui už šią vertingą mūsų tautai dovaną ir pareikšti noro, kad ko greičiau patektų į kiekvieno mūsų tautiečio rankas. Kaina jos $1.50.

KADA IR KAM MOKAMOS

Pensijos ir Pašalpos

Šiame leidinyje ir 8 pusl. priede atspausdinta JAV-bių **Socialinio Draudimo (Social Security) įstatymas su naujausiais 1956 metų papildymais,** būtent: 1) Oficialės pensijų ir pašalpų lentelės, 2) Moterims pensijų mokėjimas nuo 62 metų amžiaus, 3) Nedarbingiems asmenims pensijos mokėjimas nuo 50 metų amžiaus

Be to, šiame leidinyje **atspausdintas Nelaimingų atsitikimų įstatymas (Workmen's Compensation),** su lentelėmis, nurodant už kokius kūno susižeidimus kiek mokama pašalpos Leidinių kaina **tik 80 centų.**

Pinigus su užsakymais siųsti:

"DRAUGAS"
4545 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois

NUO UŽSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ nagali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti nes jų užsisenėjusios žaizdos niežėjimą ir skaudėjimą senų atviru ir skaudžių žaizdų uždėkite LEGULO Ointment Jos gydymo ypatybes palengvins jusu skaudėjimą Ir galėsite ramiai miegoti naktį Vartokite ją tapgi nuo skaudžių nudegimų. Ji taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE,S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarppirščiu. Yra tinkama vartoti nuo džiūstančios suskilisios odos dedirvinių, odos išbėrimų ir t t taipgi tinkama vartoti vaikučiams, kada pasirodo skaudus išbėrimas nuo vystyklų. Ji yra gera gyduolė nuo išviršinių odos ligų. Legulo Ointment yra parduodama po 75 ct., $1.25, ir $3.50. Pirkite vaistinėseChicagoj ir apylinkėse—Milwaukee, Wisc., Gary, Ind. ir Detroit, Michigan arba rašykite ir atsiųskite Money order į

LEGULO, Department D.,
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

Daugiau gyvybės vandeny, kaip žemėj

Knygoje "Fight for Food" skelbiamas mokslininkų apskaičiavimas, kad jūrose, vandenynuose ir kituose vandenyse dešimtį kartų daugiau įvairiausių gyvių užauga, kaip ant žemės.

PADĖKIME ARTIMIESIEMS LIETUVOJE IR SIBIRE

Siunčiame pigiausiomis kainomis maistą, angliškas medžiagas, vaistus ir kitą į Lietuvą, SSSR ir į visus kitus kraštus.

DĖMESIO! DĖMESIO!!!

Išnaudokite paskutinią progą leidžiančią dideliais kiekiais pasiųsti vienos rūšies maistą, medžiagas ir kitą iš užsienio valstybių. Nuo 1 rugsėjo bus sumažintas vienos rūšies daiktams kontingentas: mes užsakymus priimsime senuoju potvarkiu tik iki 15 rugpiūčio. Reikalaukite katalogų.

PATRIA GIFT PARCEL CO.

3741 West 26th St., Chicago 23, Ill. USA Tel. CRawford 7-2126
3305 S. Halsted St. (Alfonsas Kavaliauskas). Tel.: LA 3-2021.
6908 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio (Bronius Gražulis).
Darbo val., išskiriant šventadienius, 9—6 val.

(Dėl darbo jėgos stokos buvusieji skyriai ant 6250 So Western ir ir 4125 S. Richmond nuo 1 rugp. bus uždaryti. Jei kas norėtų juose savystoviai tvarkytis, prašome asmeniškai kreiptis į centrą.)

Nedelskite nei minutės . . . Pasiimkite

NEMOKAMAI DOVANĄ ŠIANDIEN!

TILT "N" TOTE SERVING SET

už $500.00 santaupas

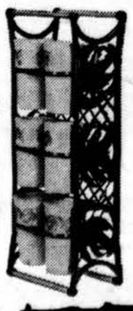

Nepaliejanti tacą ir 6 žavios stiklinės... nešti užkandžius ir gėrimus vienoje tacoje... arba naudoti kaip gražų centrinį padėklą ar sienos papuošimui NEMOKAMAI, kai jūs atidarote taupymo sąskatą $500.00 arba įdedate tokią pat sumą į seną sąskaitą.

20 Dalių Pikniko Servyzas už $100.00 Santaupas

Tai daiktas, kuris jums reikalingas vasaros ir rudens išvažiavimams — NEMOKAMAI, kai jūs atidarote naują taupymo sąskaitą $100.00, ar įdedate tokią pat sumą į jau turimą sąskaitą.

DABAR

MOKAME DAR DIDESNIUS DIVIDENDUS UŽ TAUPYMO SĄSKAITAS SANTAUPOS, ĮDĖTOS IKI 10 RUGPJŪČIO, NESA PILNĄ NUO 1 RUGPJ.

ATSILANKYKITE . . .
Mūsų Draugiški Tarnautojai su Malonumu Atsakys Į Kiekvieną Jūsų Klausimą

Assets Over $16,000,000.00

FINANCIAL STATEMENT
Certified June 30, 1957

ASSETS	
First Mortgage Real Estate Loans	$15,001,030.24
Federal Home Loan Bank Stock	250,000.00
U. S. Government Bonds	350,000.00
Cash	388,143.10
Office, Land and Building After Depreciation	46,940.73
Office Equipment and Fixtures After Depreciation	44,099.85
Other Assets	1,580.75
TOTAL ASSETS	$16,081,794.67
LIABILITIES	
Members' Share Accounts	$12,245,899.95
Advances from Federal Home Loan Bank	1,460,000.00
Accounts Payable	4,007.32
Loans in Process	1,324,760.91
Escrow Payments for Taxes and Insurance	75,006.15
Specific Reserves	3,095.87
General Reserves and Undivided Profits	969,024.47
TOTAL LIABILITIES AND CAPITAL	$16,081,794.67

Where the SAFETY of Your Savings COMES FIRST

Office Hours for YOUR Convenience
Monday, 9 A.M. TO 8 P.M. Saturday, 9 A.M. TO 1 P.M.
Tuesday - Thursday - Friday, 9 AM. TO 5 P.M.
CLOSED ALL DAY Wednesday

ST. ANTHONY SAVINGS and Loan Association
1447 So. 49th Ct.
TO 3-8131 • Cicero 50

Tėvai, įsigykite ir duokite savo vaikams paskaityti gausiai ir spalvotai iliustruotą VANDOS PANKIENĖS pasakų knygą —

KARALAITĖS GINTARES ILGESYS

Be to, šioj knygoj atspausdinta kita pasaka — BALTOJI LELIJA. Viršelį ir iliustracijas piešė Ses. Mercedes. 48 pusl. Kaina $1.25. Pinigus ir užsakymus siųsti:

"DRAUGAS"

4545 W. 63rd Street, Chicago 29, Ill.

ORAS DABAR ATŠILĘS, GALITE ĮRENGTI NAUJĄ RHEEM LOWBOY

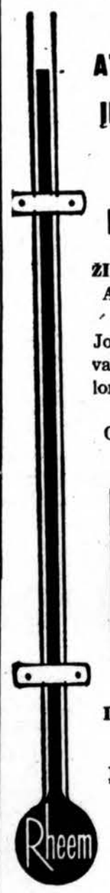

ŽIEMINĮ AIR-CONDITIONER

Jo vasarinis vėdintuvas taippat teiks malonumą karštame ore.

GAZU AR ALYVA

LEE'S AUTOMATIC HEATING

Įsteigta prieš 20 m.

1626 S. Cicero Ave. Cicero, Ill.

TOwnhall 3-6670
BIshop 2-3429

ANTANAS LIGUTIS, sav.

ADOMAS VAITKEVIČIUS

Anglių ir Alyvos Pardavimas

Telef. REpublic 7-5803

Visų rūšių namų apšildymo sistemos įvedimas, perdirbimas ir pataisymas.

Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas.

ATLAS FUEL CO.
ATSTOVAS

4919 So. Paulina Street

Telef. PRospect 6-7960

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI PRISTATOM
Visokių Rūšių MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITWINAS, Pres.

3039 So. Halsted St.

Tel. VIctory 2-1272

Apkainavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai.

Raštinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro Šeštadienais iki 3 val. vakaro

ORO VĖSINTUVAI

— AIR CONDITIONERS —

TELEVIZIJA — RADIJAS

HI-FI PHONOGRAPHAI — 1958 modeliai

NUOLAIDOS IKI 50% !

Instaliavimas ir garantija nemokamai

FRANK'S TV & RADIO, INC.

3240 South Halsted Street **Tel. CA 5-7252**

PARDUODAME IR TAISOME

PERKRAUSTYMAI — MOVING

Pigus sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekančiai.

ANTANAS VILIMAS

3415 SO LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.

Telefonas — FRontier 6_1882

JONAS GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO. PARDAVIMAS IR TAISYMAS

1958 m. TV, radio, patefonai. Nešiojamas, vežiojamas, stacionarinis —

KOKS VĖSINTUVAS

TAMSTAI GERIAUSIAI TIKTŲ? — KLAUSKITE MUS

2512 W. 47th St. **Tel. FRontier 6-1998**

Atdara kasdien iki 6 val., pirmad. ir ketv. iki 9 val. Sekm. uždaryta

MOVING **APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS** MOVING

IŠ TOLI IR ARTI

NAUJI DIDELI TROKAI - NAUJAUSI KRAUSTYMO ĮRANKIAI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS - PIGUS IR SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69 St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WAlbrook 5-9209

VIRŠ 15,000,000 Amerikos gyventojų žino,

kad taupyti apdraustose Taupymo ir Skolinimo Bendrovėse yra saugu ir peininga.

Universal Savings and Loan Association užtikrina saugumą ir gražų pelną.

Saugumą užtvirtina Suvienytų Valstybių valdžios agentūra iki $10,000.00 kiekvienam indėliui ir reikalingi rezervai, o pelną — patyrusių ir sąžiningų vedėjų pastangos.

Galite taupyti atvykdami asmeniškai ar per laiškus. Bus greitas ir draugiškas patarnavimas.

Dėl paskolų ir visais finansiniais reikalais kreipkitės į:

UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Atliekame didelius ir mažus **automobilių remontus. Lyginimas, dažymas. Elektrinis suliedinimas. Parduodame automobilių dalis.**
Sinclair gazolino stotis **"PAGALBA"**
Sinclair gazolino stotis **"PAGALBA" — A. Stanevičius, Sav.**
2641 West 71st Str. (Kampas Talman Ave.)
Telef. PRospect 8-9842, Namų tel. WAlbrook 5-5934

NARIAI LIETUVIŲ TAUPYMO IR SKOLINIMO B-VIŲ LYGOS,

Kuriose Kiekvieno Santaupos Yra Apdraustos iki $10,000.00 — ir Paskolos Duodamos Namų Įsigijimui Lengvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 S. Western Ave., Chicago 36, Ill.

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.
4559 So. Paulina St., Chicago 9, Ill., YArds 7-0145

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 W. 47th St., Chicago 32, Ill.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill., tel. TO 3-8131-32

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Pradėkit Taupyt Šiandien, Turėsit Rytoj!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — BRIGHTON SAVINGS AND LOAN!

Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki $10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.

CHARLES ZEKUS, Sekretorius

OFISO VALANDOS:

Pirmad., antrad., penktad. ir Šeštad. 9 val. ryto iki 4:30 p.p.
Trečiad. 9 ryto iki 12 val.
Ketvirtad. 9 val. iki 8 v.v.

Kelionė prie Baltosios jūros

ANTANAS BERNOTAS, Waterbury, Conn.

R. Budrys BALTŲJŲ NAKTŲ KRAŠTE, kelionės užrašai, Valstybinės ir Mokslinės Literatūros leidyklos leidinys, Vilnius, 1955 m., 184 psl.

Autorius su dar keturiais draugais, kurių du — rusai, po ilgo pasiruošimo, planavimo ir susirašinėjimo, apsirūpinę įvairiais leidimais ir dokumentais, su iš kalno numatytų ir atitinkamų įstaigų patvirtintu kelionės maršrutu, prisikrovę kuprines ir dėžes įvairios aprangos ir maisto atsargų, pasiėmę foto aparatus ir net medžioklinius šautuvus, vieną gražią vidurvasario dieną (o tai buvo, rodos, 1953 metais) išsiruošė į lietuviams turistams taip neįprastą kelionę — prie Baltosios jūros.

Žinant, kad Sov. Sąjungoje be tikslo ir be reikalo niekas nesibasto ir veltui nežioplinėja, įdomu pasekti autorių ir jo grupę ir pažiūrėti, ką gero ar blogo jis toje savo turistinėje kelionėje matė.

Iš Vilniaus jis išvyko traukiniu į "mūsų visų didžiąją sostinę" Maskvą, paskui kitu traukiniu į "baltųjų naktų" miestą, "gražuolį" Archangelską. Iš čia įvairių rūšių laivais bei irklinėmis valtimis kelionė vyko tokiu maršrutu: Šiaurės Dvina į pietų rytus iki Ustj-Pinogos, toliau — Pinogos ir Kulojaus upėmis iki Dolgoščeljės, garlaiviu aplink Kortovo iškyšulį iki Kamenkos uosto Mezeknės upėje, po to laivu Baltąja jūra, padarant didžiulį ratą ir vėl pasiekiant Archangelską.

Ką autorius matė tokioje mums neįprastoje kelionėje ir taip nepažįstamame tolimosios šiaurės krašte?

Reikia pasakyti, kad jis matė daug ką, bet viską tik... per rūžavus akinius. Čia begaliniai ir dar mažai tepaliesti milžiniški miškai — taiga, daugybė žuvingų upių ir ežerų, tik mesk meškerę ar tinklą ir trauk žuvį krūvomis, balos ir pelkynai knibžda medžiojamaisiais paukščiais, girios pilnos kailinių žvėrių, tundroje — elnių kaimenės ir puikiausi uogynai.

Autorius gamtą, tenka pripažinti, moka aprašinėti vykusiai: jis sugeba pastebėti ir menkiausius baltosios šiaurės nakties niuansus, miškų nuošalume randa vis ką nors įdomaus ir patraukiančio, žavisi pasvirusia žole ar paukščiuku, medžioja ir meškerioja, ilsisi ir pramogauja. Tik vieną 'tikrą priešą" randa toje begalinėje taigoje ir tundroje — tai miliardus uodų ir mašalų, nuo kurių beveik neįmanoma apsiginti.

Per savo rūžavus akinius bestebėdamas, autorius visur matė tik gerąsias puses: jo sutikti žmonės tokie geručiai ir švelnučiai, tokie vaišingi ir malonūs, tokie karšti 'taryb niai" patriotai; niekas niekuo nesiskundė ir ne lejavo nors, kaip iš aprašymo matyt, jiems tikrai daug ko trūko.

Autorius upės pakraščiuose rado naujai įkurtų medkirčių sodybų, kurių "trobos buvo naujitėlaitės ir kvepėjo sakais", visur buvo mokyklos, paštas, radijas, krautuvės, kuriose "galima gauti visko: pradedant įvairiais maisto produktais, baigiant medžiagomis, adatomis, puodais... Taigoje išdygo naujos miško darbininkų gyvenvietės — gamybiniai forpostai". O šitie "gamybiniai forpostai", tikriausia, yra ne kas kita, kaip darbo vergų stovyklos. Tačiau darbo vergų autorius nejieškojo ir jų nematė — ne tokiais tikslais jis čia ir atkeliavo.

Šen ir ten riogsojo apleistos cerkvės ar jų varpinės, kurios dabar tėra tik... "liaudies architektūriniai paminklai", nes po revoliucijos "stambių žemvaldžių ir vienuolynų žemės teko jas dirbantiesiems, patys vienuoliai kažkur iškriko, o vienuolynai per įvairias nelaimes sudegė".

Nors... "vienuolynai mūsų europinės šiaurės istorijoje savo laiku turėjo nemaža reikšmės", ypač garsusis Solovkų vienuolynas Baltojoje jūroje.

Traukinyje autorius sutiko grupę jaunimo (Ispanijos pilietinio karo raudonųjų pabėgėlių vaikai), kurie dainavo savo dainas ir "svajojo, kad jie kada nors grįš į Ispaniją ir ten sukurs naują gyvenimą". O tundroje sutiktas žvejys papasakojo pačią naujausią naujieną, nugirstą per radiją: "Vietname pasibaigė karas, kurį pralaimėjo... amerikiečiai".

Žinant tai, kad daug lietuvių varu išgabenami arba "savanoriškai" išvyksta į tas sritis prie miško kirtimo darbų, peršasi mintis, kad knygos autorius ten buvo tyčia nusiųstas, jog vietoje susipažintų ir apie viską "gražiai" parašytų, kad į ten siunčiamieji taip nebijotų vykti.

Knyga iliustruota lankyto krašto žemėlapiu ir keliomis paties autoriaus padarytomis nuotraukomis.

Knygos išleista 5000 egz., jos redaktorius J. Kirkila, viršelis dail. O. Kirnaitės, techn. red. O. Pakerytė, korektorės O. Griškevičienė ir L. Renčinauskaitė, spausdinta Vilniuje "Pergalės" spaustuvėje.

TAIP 1938 METAIS GIMNAZISTĖS ŠOKO KUBILĄ

GIOSUE CARDUCCI

50 m. kaip mirė tas Nobelio laureatas

B. MIKALAUSKAS, Kennebunkport, Me.

Šiais metais, vasario 16, sueėjo 50 metų nuo mirties vieno iš didžiųjų Italijos poetų — Giosue Carducci. Gimė 1835 m. liepos 27 d. Pradžios mokyklą ir gimnaziją lankė Florencijoj pas vienuolius skolopus. Baigęs universitetą mokytojavo Šv. Miniato gimnazijoj. Čia jis parašė (1857) pirmąją savo eilių knygą "Rimai". 1859 m. vedė, išaugindamas tris duktersi, kurių viena, Titti, dar tebegyvena. Nuo 1860 iki 1903 m. profesoriavo Bolonijos universitete, dėstydamas literatūrą. 1890 m. buvo išrinktas senatorium. 1907 m. vasario 16 d. mirė Bolonijoj.

Privatus Carducci gyvenimas buvo pilnas vargų ir kryželių. Buvo kuklus, mėgstąs ramybę ir knygą. Kada jis laimėjo Nobelio premiją ir gavo iš Stockholmo du šimtus tūkstančių lirų, niekas jo bute nepasikeitė. Padaręs mažą išimtį, nusipirko elektrinę krosnį, kad būtų šiltčiau. Buvo labai taupus. Pasakoja, kad net degtukus suskaičiuodavo.

Romos ir Italijos poetas

Literatūroj buvo labai produktyvus. Gilus veikalų interpretatorius; nuo 1858 m. buvo senovės italų lyrikos žurnalo "Diamante" redaktorius. Vien kritikos veikalų yra parašęs dvidešimt tomų. Carducci buvo garsus poetas. Jis išleido dvylika poezijos veikalų. Italai jį vadino Romos ir Italijos poetu. Beveik visoj jo poezijoj dominuoja patriotizmas, demokratizmas. Carducci įamžino savo vardą visuotinėj literatūroj.

"Šėtono" poetas

Carducci parašė himną šėtonui. Tas jam garbės nedaro, bet dar nereiškia, kad jis buvo netikintis. Pascoli laidotuvių kalboje apie jį taip pasakė: "Taip, Carducci, buvo pagonis, nes buvo perdaug įsikibęs į gyvenimą, bet buvo ir krikščionis, nes mokėjo aukotis. Kaip respublikonas reikalavo laisvės ir teisės; kaip monarchistas gerbė tautos nutarimus (plebiscitą)". Giovanni Papini apie Carducci yra parašęs taip: "Carducci nesugebėjo suprasti krikščionijos didingumo ir grožio. Jis niekados neturėjo aiškaus ir tikslaus supratimo apie Kristų... ir šis Atpirkėjo asmenybės nepažinimas yra didelis jo trūkumas".

Bet kaip Carducci galėjo būti "pagonis" ar "ateistas", jei jis rašė ir religines eiles Bažnyčiai? 1894 m. rugsėjo 30 d. savo kalbą senate pradėjo šiais žodžiais: "Dievas, o piliečiai, virš visko! Geroj respublikoj nevalia gėdytis Dievo, kuris yra begaliniai geras ir visagalis. Mes privalome sekti didžiosios Romos ir gražiosios Graikijos palikuonių pavyzdį". Tolimesnėje savo kalboje pavaizdavo istoriniais faktais Dievo galybę.

1894 m. rugsėjo 1 d. laiške, rašytame prof. P. Tedeschi, sako: "Į Dievą noriu vis daugiau tikėti". Kartą sutikęs Romoje Julių Salvatori, giliai tikintį mokslininką, pasakė: "Grįžau ir aš tikėti į Dievą". Dar daugiau: karalienės Margaritos garbei parašė gražiausį eilėraštį apie Nukryžiuotąjį.

Prieš mirtį

1855 m. Carducci parašė sonetą Dievui, išsireikšdamas taip: "Šypsosi mano siela, kada pergalvoju apie savo pasitraukimą nuo Dievo, nuo to Dievo, kuris man davė taip jautrią sielą, už kurią jam amžinai dėkingas. Kaip aš galėjau jį (Dievą) užmiršti ir įžeisti gražiausiame savo amžiuje, jaunystės dienose, kad bėgčiau paskui iškamšas ir apgaulingus bei pežeminančius džiaugsmus? Oh, Dieve, atleisk man arba aplankyk mane nelaime ar skausmu, kad mano siela būtų rami".

Carducci mirė tikinčiu. Tai paliudija dokumentai, kuriuos palikko kun. Orione, Dievo Apvaizdos sūnų kongregacijos įsteigėjas, šiandien jau paskelbtas Dievo tarnu. Kun. Pranciškus Ballot, karalienės Margaritos nuodėmklausys, liudija, kad Carducci prieš mirtį atliko išpažintį ir priėmė Komuniją. Carducci nuodėmklausys buvo tėvas Paulius Dall'Oolio, pranciškonas, iš Bolonijos. Poetas rado suraminimą Dievuje.

121 popiežiaus kalba

Per savo 18 popiežiavimo metų šv. tėvas Pijus XI yra pasakęs 121 stambesnę kalbą, kurios dabar išleistos atskiru leidiniu, turinčiu 905 puslapius.

FRONCZAK'S HARDWARE
2606 W. 47 St., VI 7-3138
Pilnas pasirinkimas įvairių spalvų ELLIOTTS PAINTS. Elektriniai ir kanalizacijos reikmenys bei motoriniai įrankiai. Atvykite ir įsitikinkite.

TERRY'S PLUMBING HEATING
● Skubus patarnavimas visiems Apšildymo ir kanalizacijos pataisymas.
● Nemokamas planavimas ir apskaičiavimas.
● Joks darbas nei per didelis nei per mažas.
● Darbas garantuotas kainos, kurias jūs išsigalite mokėti.
TAylor 9-8185. 1942 S. Halsted St.

IMMEDIATE DELIVERY
PETROLEUM CARBON
Coal & Fuel Oil
VANDER WAGEN BROS.
4552 W. 63rd St.
POrtsmouth 7-8020

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

CAMERAS AND SUPPLIES
MARQUETTE PHOTO SUPPLY
Gifts for Camera Fans — Autorized Dealer of Kodak, Ansco, Leica, Bolex, Revere and Bell & Howell.
3314 W. 63rd Street
PRospect 6-8998

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR Į KITAS EUROPOS ŠALIS
Mes esame vienintelė agentūra kuri gali siųsti 20 svorų netto svorio naujų ar vartotų daiktų. Mūsų firma Švedijoje duoda pilną garantiją už kiekvieną siuntinį. Mes ifgi siunčiame vaistus ir maistą.
10 svarų cukraus ir 10 svarų ryžių $18.50
Del pilnesnių informacijų rašykite arba telefonuokite
JO'S CLEANERS
3834 W. 24th Street Tel. LAwndale 1-2542

SKELBIAME
DIDELĮ IŠPARDAVIMĄ
PUIKI TIKRŲ VILNŲ
IMPORTUOTA ANGLIŠKA IR VIETINĖ MEDŽIAGA
VYRŲ IR MOTERŲ EILUTĖMS IR PALTAMS
VILNONĖ VYR. KOSTIUMUI worsted (Sharskin) medžiaga regul. vertė $8.50 specialiai už jardą tik $4.50
VYRIŠKAM KOSTIUMUI 3½ yardo MEDŽIAGA Specialiai tik $8.50
VYRIŠKIEMS PALTAMS tikros vilnos medžiaga, kaina $9.50, dabar už jardą tik $5.50

MOTERIMS VILNONĖ PALTAMS MEDŽIAGA už žymiai papigintą kainą
SPAUSDINTO ŠILKO CREPE vertė $2.50 už jardą ir aukšč. specialiai už jardą tik $1.00
MŪSŲ KLIENTAMS NEMOKAMAI AIKŠTELĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI. KRAUTUVĖ PATOGI - Vėdinama ir erdvi
HELFAND'S TEXTILE COMPANY
1210 So. Union Ave. Telefonai: MOnroe 6-1210
VERTINGOS NEMOKAMOS DOVANOS UŽ KIEKVIENĄ PIRKINĮ SEeley 3-8806
Krautuvė yra atidaryta kasdien, įskaitant ir sekmadienius, nuo 9:30 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais uždaryta

VAISTAI LIETUVON!
IR Į KITUS EUROPOS KRAŠTUS IŠSIUNČIAMI SKUBIAI IR RŪPESTINGAI
UŽ ŽEMIAUSIAS KAINAS
RIMIFONAS, STREPTOMICINAS, PENICILINAS, SEROMICINAS, LARGACTILIS, SERPASILIS, VITAMINAS B12, CYCLOSERINAS
TAIP IR VISI KITOKI VAISTAI
BARRY'S APTEKA
1370 MILWAUKEE AVE. CHICAGO 22, ILL.
Telefonai BRunswick 8-8419 ir 8-9494
Vaistų pristatymą Lietuvon Garantojame laike 7-10 dienų

Nauja mostis ir tabletės atnaujina viltį kenčiantiems nuo
ARTHRITIS - RHEUMATISM
Ši nauja kombinacija, AMERPOL, skubiai palengvina sanarių uždegimo sukeltą skausmą, paraudimą ir sumažina skaudančių raumenų sutinimą, kurį sukelia arthritis ir rheumatismas. Mostis: Skubiam palengvinimui reikia įtrinti ryte ir vakare. Tabletės: Ilgesniam palengvinimui imti 2 tabletes 3 kart į dieną po valgio.
Mostis, 98c; Tabletės, $3.50 pas jūsų vaistininką arba šiuose vaistinėse:
Shimkus, 3301 S. Halsted
Dargis, 2452 Marquette Blvd.
Pullman's, 11254 S. Michigan
Kartanas, 2458 W. 69th
Glidewell's, 3557 W. 63rd
Biestek, 3000 So. 52nd, Cicero
Sikytas, 2635 W. 51st
Lewicki's, 5558 S. Pulaski
Kopec, 5109 W. Fullerton
Rakus, 3201 S. Halsted
Arba rašykite tiesiog į
AMERPOL, 957 N. Ashland Ave., Chicago 22, Ill.

NAUJI RAKANDAI SUPIRKTI IŠ GERIAUSIŲ FABRIKŲ PAS BUDRIKĄ ANT PARODOS
Miegamo kambario setai svečių kambarių setai, Dinette setai, lovos, matracai, pečiai, lempos, staliukai, kaurai, kilimai, klejonkės, televizijos, radijos, fonografai, oro šaldytuvai, šaldytuvai, skalbiamos mašinos. Deimantai, Jewelry, laikrodėliai, rašomos mašinėlės, siuvamos mašinos.
KAINOS VISIEMS PRIEINAMOS IR KREDITAS.
JOS. F. BUDRIK FURNITURE, Inc.
3241 So. Halsted Street
Atdara pirmad. ir ketvirtadienio vakarą iki 9:30
Sekmadieniais uždaryta per vasarą
Budriko Radijo Valanda iš WHFC, 1450 kil. radijo stoties ketvirtadieniais nuo 6 iki 7 val. vakare.
Dėl televizijos ar radijo sutaisymo patelefonuokite Budriko mechanikams CAlumet 5-7237

Krautuvėje "MARGINIAI", adresu: 2511 W. 69th St., Chicago 29, Illinois, galima gauti gražiausi liaudies meno išdirbiniai, knygos, žurnalai, taip pat galanterija. Telefonas — PRospect 8-4585.

Chicagos švariausias ir moderniškiausias Piknikų Daržas — BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road, Willow Springs, Illinois

SUMAŽINSITE SAU DARBĄ IR PAGERINSITE SAVO NAMUS
Įsidėdami Juozo Spaičio aluminiajus "Storm Windows" langus. Juos turint nereikės rūpintis kiekvieną pavasarį ir rudenį langų išėmimu ir sietelių sudėjimu. J. Spaičio aluminijaus "Storm Windows" laikys tiek ilgai, kiek jūsų namas stovės. Pašaukite mus dar šiandien ir mes padarysime jums tuos nuostabius langus.
Pas mus taip pat galite įsigyti visų rūšių apdraudas (Insurance)
JUOZAS SPAITIS
3259 So. Halsted St. Tel. Victory 2-6472
Galite skambinti kasdien arba atvykti į mūsų įstaigą nuo 9 val. iki 6 val. vak. Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9—9 val. Sekmadieniais uždaryta.

JUGUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį.
29 metai toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

AUDYKLA JUOSTA
KAZYS PRISMANTAS, sav.
1805 West 46th Street
Chicago 9, Ill. Telef. LAfayette 3-3085
Gamina: juostas, takelius, juosteles, pagalvėles, tautinius drabužius, įvairias užuolaidas ir kt. dalykus. Parduoda: gintaro ir medžio gaminius ir Alice Stephens ansamblio plokštelių albumus.

K. GASIŪNAS SIUVĖJAS MOTERŲ RŪBŲ
Priima moteriškų kostiumų ir paltų užsakymus Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybe gatavus ir pigiau kainuoja.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6329

Pasinaudokite "Draugo" Classified skyriumi

Lietuvis muzikas Lenkijoj

Vytauto Kušleikos nuotykiai Europos kraštuose

VYTAUTAS BRAZIULIS, Cleveland, Ohio

Pagarsėjusio Clevelando Simfonijos orkestro smuikininkas — violistas Vytautas Kušleika, grįžęs iš įdomios koncertinės kelionės per Europos kraštus, šiuo metu yra įsijungęs į Clevelando Musicarnival Vasaros teatro darbą. Minėtas teatras išpildo pagarsėjusių New Yorko Broadway teatrų įdomesnius muzikinius vaidinimus.

Lenkijoje — už Geležinės uždangos

Vytautas Kušleika su Clevelando Simfonijos orkestru keliaudamas po Portugaliją, Vakarų Vokietiją, Šveicariją, Austriją ir Lenkiją už Geležinės Uždangos, patyrė nemažai įdomių nuotykių bei neužmirštamų įspūdžių. Tos neužmirštamos kelionės metu turėjo progos susipažinti su Europos įžymiaisiais miestais, su tų miestų muzikos auditorijomis bei paskirais jųjų muzikos darbuotojais, taip pat ir su įvairių tautų paskirais koncertų klausytojais.

Ta proga Vytautas Kušleika sutiko ir keletą mūsų tautiečių — P. Lukošių Madride, smuikininką P. Užpolevičių Paryžiuje, bei kitais. Įdomiausias mūsų smuikininko susitikimas įvyko už Geležinės Uždangos; ten Vytautas Kušleika sutiko buvusį Kauno Valstybinio Operos teatro smuikininką P. Kaganą, tik prieš du mėnesius iš Lietuvos repatriavusį į Lenkiją ir šiuo metu dirbančiu Varšuvos Filharmonijos Simfonijos orkestre, taip pat ir su jo žmona, kilusia iš Vilnijos lenke. Abu puikiai kalba lietuviškai.

Ten pat V. Kušleika susipažino dar su dviem moterimis, Rosa Stenderiene ir jos dukra Margarita, taip pat iš Kauno, neseniai repatriavusias iš Lietuvos į Lenkiją. Su repatriavusiais iš Lietuvos žydų tautybės žmonėmis V. Kušleika kalbėjo tik lietuviškai, tuo nesuprantama kitiems kalba stebino savo kolegas amerikiečius ir lenkus muzikus... Mūsų smuikininko sutiktieji repatriantai iš Lietuvos, su kuriais jis praleido savo laisvalaikį Varšuvos viešnagės metu, pasakoję apie nepaprastai sunkią dabartinės Lietuvos tautos buitį: jie visi sutartinai apgailestavę, kad turėjo apleisti Lietuvą, kame likę jųjų artimieji bei draugai, bet tuo pačiu laiku ir džiaugėsi, kad pavyko repatriuoti į Lenkiją, kur gyvenimo sąlygos esą žymiai geresnės ir laisvesnės.

Nejaukus įspūdis Čekoslovakijoj

Nejaukiausius įspūdžius V. Kušleika ir jo bendrakeleiviai amerikiečiai muzikai patyrę, keliaudami iš Austrijos per Čekoslovakiją į Lenkiją. Keliaudami tą trumpą kelionę ne lėktuvais, bet traukiniu, įvažiavę į pirmą Čekoslovakijos geležinkelio stotį, buvę sulaikyti daugiau kaip trims valandoms ir šiurkščiai kamantinėjami. Važiuodami per tą kraštą buvę dar kelius kartus ir čekų enkavedistų šiurkščiai kamantinėjami ilgas valandas, taip, kad traukinys, kuris laisvės metais šį ruožą pravažiuodavo per porą valandų, Clevelando Simfonijos orkestro bendrabrbių šeimą vežė net keliolika valandų! V. Kušleika sako, kad jam ir jo bendrakeleiviams susidaręs įspūdis, jog Čekoslovakijos komunistiniai viešpačiai bijąs savo krašto žmonių, labai skurdžiai atrodančių, neapykantos. Nieko panašaus jiems netekę patirti Lenkijoje, kame žmonės visai atvirai koneveikią rusiškuosius komunistus ir reiškią jiems neslepiamą neapykantą, kame jie, amerikiečiai, galėję visai laisvai visur vaikščioti bei kalbėti su kuo tik norėję. Panašių šiurkščių įspūdžių jie nepatyrę ir Berlyne, lankydami komunistų valdomą to miesto dalį: jie ten buvę nugabenti specialiais autobusais be jokio tikrinimo, tik buvę įspėti nefotografuoti sutiktų Rusijos raudonųjų kareivių, nes jie tokį fotografą galį nušauti...

Vytautui Kušleikai, laimingai grįžusiam iš tokios ilgos ir įdomios kelionės per Europos kraštus, pagerbti, jo bičiuliai, rašytojas Kazys ir Ona Karpiai, savo puošniuose namuose, 345 E. 222 street, Euclid 20, Ohio, suruošė jaukias vaišes, kuriose dalyvavo keliolika svečių, smuikininko bičiulių. Vyt. Kušleika turėjo pasikalbėjimą su Clevelando Lietuvių Radijo klubo transliacijų vedėju Juozu Stempužiu prie mikrofono, taip pat papasakojo savo kelionės įspūdžius Clevelando Alumnų sambūriui sueigoj pas Jaunutį Nasvytį.

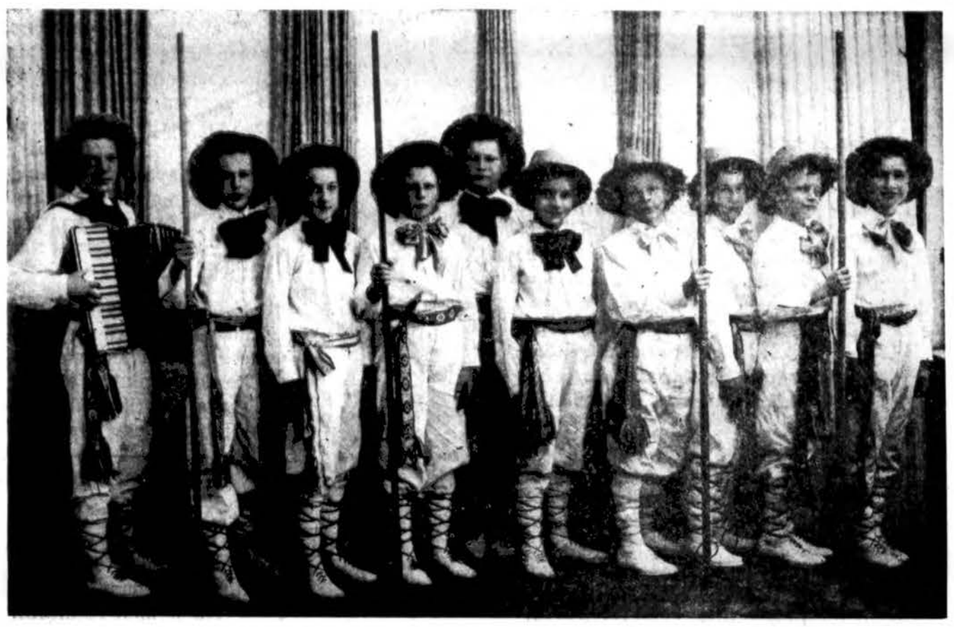

O. IVAŠKIENĖS ŠOKIŲ GRUPĖS BOSTONE MIKITOS ŠOKĖJAI

ARCHITEKTŪRA IR JOS REIKŠMĖ

(Atkelta iš 1 psl.)

stiliaus įtakoje, su nežymiais modernizmo atspalviais. Menas čia įeina daug drąsesniu žingsniu. Visdėlto norėtųsi matyti, kad ir šių laikų bažnyčių stilius būtų modernus ir vadovaujantis, kaip kad buvo viduriniais amžiais.

Architektas, jo atsakomybė prieš visuomenę ir profesiją

Peržvelgę architektūrinių pastatų išsivystymą, nors trumpam sustokime prie to, kurio kūrybinio mintyjimo dėka šiandien galime džiaugtis gražiais ir patogiais gyvenamais namais, mokyklomis, bažnyčiomis, aikštėmis, parkais, miestais ir miesteliais.

Architektas dar nėra tas, kuris baigia vieną ar kitą architektūrinę mokyklą, bet tas, kam pagal valstybių įstatymus suteikia mas laipsnis — teisė ir kuris sugeba planuoti bei kurti architektūriškai menines formas, būti konstruktoriumi, administratorium, profesiniu patarėju ir iš dalies teisėju. Architekto pareiga būti profesiniu patarėju ne tik užsakytojo, bet, taip pat, ir visuomenės, su kuria jam tenka dirbti. Informuoti visuomenę apie iškilusias problemas ir kaip jos tinkamiausiai turėtų būti išspręstos, jei tai liečia pastato konstrukciją, medžiagų parinkimą, jų apytiksles kainas ir kitus su statybomis susijusius klausimus, irgi priklauso architektui.

Užsakytojas iš anksto privalo žinoti, ko jis nori ir kiek tam numato išleisti pinigų, be to, privalo patiekti architektui visus reikalingus topografinius augščių matavimus, sklypo planą ir atlikti pamatams reikalingus grunto tyrimus. Architektas, turėdamas šiuos davinius, rengia pagal aptartą programą provizorinius projektus (škicus), kurie parodo patalpų suskirstymą ir pastato padėtį ant sklypo, priimant dėmesin ir konstrukciją bei architektūrinę išvaizdą. Taip pat kelius, parkus, žaidimo aikštes, žiūrint kuriai paskirčiai pastatas ar visa grupė pastatų tarnaus. Pakeitimas betkurio elemento keičia ir visą projektą. Darbo brėžiniai, kaip architektūrinės, konstruktyvinės, mechaninės ir elektrotechninės dalies, rengiami tik tada, kai provizoriniai brėžiniai galutinai patenkina užsakytoją ir architektą.

Darbo brėžiniai nurodo visus išmatavimus, padėtį mechaninių įrengimų, elektros apšvietimo ir nurodo darbų vykdytojui, kaip darbai privalo būti įvykdyti, ar atskiri darbo lementai tarpusavyje surišti. Specifikacijos nusako, kokios medžiagos turi būti naudojamos, kokios darbo technikos reikalinga prisilaikyti, kas ir kokią atsakomybę neša, sakysime, nelaimės ar gaisro atveju ir t. t. Projekto originalai, pagal profesinę praktiką, pasilieka architekto nuosavybe ir be jo sutikimo draudžiama daryti betkokie pakeitimai, nes architektas neša atsakomybę prieš įstatymus. Originalai pereina į užsakytojo nuosavybę tik išimtinais atvejais, kai jame yra slaptumo, ar buvo įvesti užsakytojo patentai ir panašiai. Sutartys tarp užsakytojo ir darbų vykdytojo sudaromos, priimant pagrindan darbo brėžinius ir specifikacijas. Architekto pareiga koordinuoti kaip architektūrinės, taip konstruktyvinės, mechaninės ir elektrotechninės dalies projektų sudarymą, susisiekimo linijų privedimą, visos aplinkos apipavidalinimą ir taip pat sekti, kad sutartys būtų teisingai sudarytos, kad darbai būtų tinkamai atliekami ir pagal projektą vykdomi. Kilus ginčui tarp užsakytojo ir darbų vykdytojo, arba tarp vykdytojo ir darbininkų, architektas sprendžia ginčą: tvirtina darbų priėmimą ir, taip pat, kontroliuoja, pats ar per įgaliotinius, daromus išmokėjimus už atliktą darbą, medžiagas ir darbininkams.

Atsakomybė augštose pozicijose

Stengiausi patiekti bendrais bruožais, kas elementariai būtų žinotina mums lietuviams, kurie vienokiu ar kitokiu būdu yra ar bus surišti su statybomis.

Gyvenime tenka pastebėti kartais labai juokingų dalykų, kai tam tikri asmenys, nesiorientuodami dalykuose, imasi labai autoritetyviai reikalus spręsti, ignoruodami valstybinius statybos įstatymus ir, žinoma, susilaukia nemalonių padarinių, kompromituojasi prieš atitinkamas įstaigas. Šie reikalai gal ir nebūtų verti dėmesio, jei liestų vieną asmenį ir jo privačius reikalus, bet jei tai liečia plačią visuomenę, jos autoritetą, savo tautinę reprezentaciją, visuomenė turi turėti balsą. Kas imasi ją atstovauti, privalo turėti tos srities specifinį sugebėjimą, ne skaldyti, bet jungti ir kelti jos jausmus tam uždaviniui.

Gražiausia retorika, paremta asmenine ambicija ar tuščiavidurinais jausmais, neturės nuoširdumo darbuose, žlugs ir paliks tik didelį kartumą. Žodžiai išskrenda ir jų niekas nemato, darbai pasilieka su mumis mūsų pačių gąsdinimui ar džiaugsmui, priklauso, kaip prasmingai sugebėjome mąstyti ir kaip nuoširdžiai tikime tam, ką mes patys kalbame.

Nesudarykime dieviškojo sodo netinkamais nei mums patiems, nei ateinančioms kartoms darbais, kad jie mūs ir mūsų darbų nesigėdytų.

KRONIKA

● **Laikraštininkas Juozas Senkus** iš Londono persikelia gyventi į Kanadą. Senkų šeima D. Britanijoje išgyveno 10 metų. Londono Lietuvių Politinio klubo pirmininku vieton J. Senkaus išrinktas P. B. Varkala.

● **Teofilius Petraitis,** dailininkas akvarelistas, susirgo širdies liga; gydosi Alexian Brolių ligoninėje Elizabethe, N. J., dr. Petrausko priežiūroje.

Nauja maldaknygė

"Viešpatie, Išklausyk Manęs"

Surėdagavo

Kun. K. Matulaitis, M.I.C.

Išleido Lietuvių Katalikų Spaudos Draugija 640 puslapių; 3/4 collio storumo

Kaina $3.00

Paauksuota $3.50

Tai viena iš pilniausių maldaknygių, spausdintų Amerikoje: visos litanijos; 11 novenų; visų sakramentų aiškinimai; psalmės; pilnos rekolekcijos; visų sekmadienių evangelijos tretininkų maldos susirinkimams ir aboliucijai; maldos apaštalystės maldos; Šv. Valandos maldos; 33 giesm., Velykų ir Vėlinių apeigos; Kryžiaus keliai; Sopulingosios Motinos stotys ir t.t.

Maldaknygė **"Viešpatie, Išklausyk Manęs"** yra labai gražiai išleista; atspausdinta ant balčiausio ir geriausio popierio; tvirtai įrišta su paauksavimu ar be; nemažos raidės; daug ryškių iliustracijų.

Ši maldaknygė yra geriausias pirkinys Amerikoje. Užsisakykite tuojau.

Užsakymus su pinigais siųskite:

DRAUGAS
4545 West 63rd Street
CHICAGO 29, ILL.

Mes parduome medžiagas, kurios vertingos LIETUVOJE!

Kadangi dabar daug mūito už senus rūbus kaip už naujus, mes patariame siųsti daugiausiai medžiagų liekanas, už kurias yra žemas muitas.

Turime visokių medžiagų liekanų: eilutėms, suknelėms, paltams, sijonams ir kit. apsirengimui.

Atnešę šį skelbimą iš "Draugo" ir pirkę ką nors pas mus gausite keturis jardus medžiagos suknelei.

PALATINE BARGAIN BASEMENT
1263 North Paulina Street
Chicago 22, Ill.
Telef. HUmboldt 6-3353

JOHN F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Ave.
Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL.
1410 SO. 50th AVE. CICERO, ILL.
Telefonai — GRovehill 6-2345 arba TOwnhall 3-2108, 3-2109

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Tel — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas mieste!

LIGDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

SOPHIE BARCUS
RADIO PROGRAMA
IŠ WGES stoties — Banga 1390
PIRMADIENIO vak. nuo 7—8 v.
NUO PIRMAD. IKI PENKTAD. 8:45 iki 9:30 val. ryte
ŠEŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
SEKMAD. 8:30—9:30 v. r. iš stoties WOPA — 1400 kil.
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
Chicago 29, Ill. HEmlock 4-2413

Siuntiniai Į LIETUVĄ per 3-4 savaites.

Siunčiame siuntinius Į LIETUVĄ bei kitus kraštus. maistą, avalinę, odą, teksilės medžiagas, muzikos instrumentus (akordeonus), kirpėjam reikmenis ir kitus dalykus. Siunčiame pigiausiom kainom ir pristatome trumpu laiku.. Čia paduodame kai kurių kainas: kainos jau su muitu:

Vaistai:
Streptomycin 10 gr. $2.80;
Isoniazid (rimifon) 1000 tabl. $7.00;
P A S granulate ½kg (500 gramų) $5.40;
Cortison 50 tabl. $9.50.
Prie vaistų galite prijungti ir kitus dalykus kaip maistą ir t.t., o persiuntimui ir licencijai pridėti dar $6.50.
Cukraus 22 svarai $6.45 plius $6.50 — Viso $12.95.
Taukai kiauliniai 22 sv. $17.10 plius $6.50 — Viso $23.60.

ORBIS
4414 South Rockwell St., Chicago 32, Ill. YA 7-2445
298 Bathurst St. Toronto 2B Ont., Canada, EM 4-2810
Užsakymus galima siųsti paštu prijungiant money order. Rašykite lietuviškai.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį. Reikale šaukti mus.

Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujame.

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, Ill. Tel. OLympic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46th STREET YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE VIrginia 7-6672

VANCE FUNERAL HOME
1424 S. 50th Ave. OLympic 2-5245 ir TOwnhall 3-9687

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė
Precin Photo Studio
(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.
4058 Archer Avenue
Telefonas VIrginia 7-2481

GUŽAUSKU
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 West 63rd Street
Tel. PRospect 8-0833 ir PR 8-0834.

IŠ ARTI IR TOLI BALDŲ PERKRAUSTYMAS
Naujas specialus didelis sunkvežimis su pilna apdrauda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas.
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl., Chicago, Ill. WAlbrook 5-8063

TROOST — PACHANKIS MONUMENTS
JOHN W. PACHANKIS (PATCH), Vice-President
6819 So. Western Ave. Tel. GRovehill 6-3745

Gražiausių Paminklų Pasirinkimą

Kaip Tik Ir Rasite Pas Mus !

Į paminklų patalpas ir atgal mes visuomet parūpiname transportaciją automobiliu.

Atdara kasdien ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet.

IŠSIRINKITE DABAR — BUS PASTATYTA KAPINIŲ DIENOJE! JOKIO ĮMOKĖJIMO. SUMOKĖSITE KAPINIŲ DIENOJE.

Skaitykite ir platinkite dienraštį "Draugą".

SPYGLIAI IR DYGLIAI

Redaguoja dr S. ALIŪNAS

Humoras ir kailis

Jo Šventenybė popiežius Pijus XII komedijantui Skelton pareiškė, kad švarus juokas yra vienas gražiausių dalykų. Žinoma, Spygliai buvo seniai tos nuomonės, tačiau iš ano pareiškimo suprasdami, jog popiežius Spyglius skaito, primename, kad ir tas švarusis dalykas, humoras, kartais sunkiai sekasi. Pavyzdžiui išėjai į saulę ir pats juokiesi, ir saulė juokiasi, anot kokio poeto žodžių. Va taip abiem besišypsant pajunti, kad besivartaliojant vienoj iš to tūkstančio Palangų, kurias lietuviai surado, ima tau mentys skaudėti. At

Harry S. Truman

Buv. prez. Trumanas džiaugiasi prieš kiek laiko įsigijęs anūką.

rodo, lyg koks Vinča būtų ant jų paguldęs. Na, paskui jos pradeda luptis, solidarizuodamos pradeda luptis kojos ir didžiai gerbiamas pilvas. Taip ir lupiesi baisiai nebehumoristiškai nusiteikęs.

Na, nueini tuo, ar kitu, reikalu pas daktarą ir tas dar vieną skūrą nulupa. Eini kur į fabriką ar kokį ofisėlį duonos pelnytis, o ten bosas jau taikstosi ant tavo kailio. Taip ir lupa jį penkias ar šešias dienas per savaitę. Na, jei jau kokį butelį prilaikai, tai kailį tau švariai lupa buto nuoma. Žinoma, jei jau tu laikai nuo mininkus, tai už savo kada prarastą kailį jam dvigubą nulupi.

Tiesa, yra ganą švarių lupinė-

Šis avinas, kaip Chruščevas sakė, yra išmestas iš tvarto — politbiuro. Kiek tokių avinų iš to politbiuro, arba tvarto, kaip Chruščevas pavadino, dar išmes, šiuo metu nėra paaiškėję.

jimų. Taip pvz. Chruščevas nunėrė kailį, kaip jis pasakė, avinams iš politbiuro, gi mūsų Bimba savo kailį seniai pardavė Stalinui ir Berijai. Kai vienam iš jų negyvam, o kitam gyvam kailį nulupo Kremliaus kapitalistai, pagal Chruščevą avinai, tai draugas Mizara, Bimba, Prūseika, Andrulis ir kiti nebežino kaip savo senų kailių nėrėjus iškeikti ir iš naujo naujiem nėrikam par duoti.

Tai linksmi lupinėjimai, bet yra ir kitokių humoristinių lupinėjimų. Pvz., smuklininkas tau švariai kailį nuneria, o tu vistiek labai laimingas. Tačiau, jei koks arkliukas nelabai pasinešęs į skubėjimą, tau stipriai kailį lenktynėse nuneria, tai nelabai švarų humorą iškrečia. O jeigu taip pokerėlį kurią naktį padėstai, tas irgi kartais, besijuokdamas kaip džiokeris, tau kailį nuneria. Na, bet vistiek nors ir labai tau švariai kailį nertų, vistiek atmink, kad yra žemėje humoras. Ar tau koks politikas tavo partijai kailį nuners, ar automobilio pardavėjas šiaip švariai aplupinės, ar advokatas ar drau-

Unijos bosas naudingam reikalui sunaudoja darbininkų šalpos pinigus.

dimo įstaiga bei ligoninė apskutinės, neužmiršk (kaip Rastenis keikti Vliko) humoro, nes kailis ir yra ne kam kitam skirtas, kaip lupimui ir jį:

Lups lig tolei, kol graborius
Užpils balzamo ant makaulės,
Ir baigs tą kailį lupt padoriai
Kiek liks nuo mokesčių ir saulės.

M. M.

Nuoširdus prisipažinimas

Suniekinęs Chicagoje ruoštą Lietuvių meno parodą ir rengėjus "Vienybės" 29 nr. Vyt. Meškauskas pabaigoj straipsnio nuo širdžiai prisipažįsta: "Vargšė mūsų kultūra! Kiek jai tenka kentėti ir nuo bolševikų, ir nuo mūsų pačių rankų".

Įstaigoje

Mergina pildo aplikaciją darbui gauti. Bosas klausia mergaitės:

— Ar jūs nesate kuo nors pasižymėjus?

— O, taip. Aš esu kelis kartus laimėjus premijas už kryžiažodžių sprendimą.

— Puiku, — atsakė bosas, — bet mums reikia gudrios merginos darbo metu.

— Visai gerai, aš tuos kryžiažodžius ir išsprendžiau darbo metu, — pasigyrė mergina.

Nors miela šokti vandenin,
Bet dar mieliau kieno širdin

Ar taikoma ir sau?

Bronys Raila Santarvės 2 nr. rašo: "Mūsų kalbėjimo dvasia, mintys, žodynas, stilius, net gramatika, jau neminint pačių "broliškųjų" intencijų, sėkmingai žengia į urvinio žmogaus civilizaciją. Baigiama netekti paskutinio, tokio negausaus, humoro jausmo".

Mūsų bendradarbis

Prez. Eisenhower pasakė apie Sovietų Sąjungos apsaugos ministrą Žukovą, kad jis yra "garbingas vyras". Vengrų nuomone Žukovas buvo vengrų tautos vyriausias skerdėjas. Mes manome, kad prezidentas aną sakinį buvo paskyręs Spygliams-dygliams.

Ir žmona matė

— Na, brolau, kas tave taip sutvarkė? Vakar mačiau tave dar visai sveiką salėj šokant su labai gražia blondine.

— Žmona taip pat matė.

Du broliukai pjovė vantą
Ir gražiai dainavo,
Du vadavo per Atlantą
Miestą Liudvinavo.

Du broliukai prie klevynės
Apkase pravirko,
Du New Yorke dėl tėvynės
Pantiac'ą pirko.

A. Gustaitis

Rimtas užrašas

Vienoj valgykloj yra toks užrašas: "Mes turime sutartį su banku. Bankas neduoda steikų, o mes nekeičiame čekių".

Geras parapietis

— Žiūrėk Stepai, — taria klebonas parapiečiui, — aš buvau labai linksmas, kai tu gyvenai tvarkingai, šiandien tu vėl esi girtas.

— Matote, klebone, dabar man no eilė būti linksmam, — atsakė Stepas.

Dr. S. Aliūnas

NEKUKLUS NORAS

Genijaus kelnes, kad aš mūvėčiau,
Tada aš plaukčiau alum ir pienu,
Tada aš būčiau, brangūs tautiečiai,
Genijiškesnis ir už Pautienių.

Kad aš mūvėčiau genijaus kelnes,
Kepčiau ne rimus, o dūšiai kremą,
Ir nepralenktų manęs nei velnias,
Nei laureatai Gliauda su Škėma.

Genijaus kelnes kas duoti galit? . .
Imsiu pieštuką baltą ir žalią
Ir nupaišysiu gražų berželį
Dukart saldesnį ir už Rūkštelę.

Jei aš mūvėčiau genijaus kelnes,
Gerbtų didieji, gerbtų mažyčiai,
Ir nupaišyčiau paveikslą švelnų
Net Marquette Parko naujai bažnyčiai.

Genijaus kelnes, kad būčiau radęs,
Kritikai kurčiau šviesias poemas
Ir nutašyčiau Orfėjaus medį
Švaisto Auksinį kirvį paėmęs.

Genijaus kelnes, kad aš nešočiau,
Tai šokių šventę surengčiau kitą,
Nekritikuotų nė jokios ciocės,
Kad aš pašokau blogai Mikitą.

Genijaus kelnės . . . ir vieną rytą
Į pat Olimpą tiesiu anteną,
Būčiau garsesnis už Nasvytytę
Ir žurnalistą Pranį Alšėną.

Spaudos apžiūrinėjimas

— **L. Vaičiūnienė** "Naujienose" išpoškino straipsnį, kad Tautinių šokių šventėj merginos šoko dėvėdamos plaukus ne ant galvos, bet už ausų ir be to nešio josi rankinukus. Mūsų nuomone bešokant nėra kada į kirpyklas bėgioti pusmetinę dėti, be to, rankinukus negi gali palikti tokiam gengsterių mieste, kaip Chicagoj, kur rankinuką net su ranka nupjauna. Tačiau Vaičiūnienės sūnus, matyt už tai, kad motina vaikystėj diržu neužkirto, tuos šokius, kuriuos Vaičiūnienė išpeikė, dideliam savo mamos linksmumui, labai išgyrė. Gi Irena Kiškienė (neseniai atitarnavusi Dėdės Samo armijoj, S. D. red.) užtarė sūnų, tačiau iš visų Vaičiūnienės, sūnaus bei kitų ponių, sakinys pats nespygliškiausias yra Irenos, kur ji teigia, kad karaliaus Mindaugo žmona šiandien dėvėtų Nylono kojines ir gal net džeribaką šoktų.

Taip pasaulis įsivaizduoja Ameriką

Šunims geriau

Laikraštis pranešė, kad vienas namų savininkas turėjo iškraustyti 86 m. senutę, nes ši neturėjo kuo užsimokėti nuomos. Gi Veronica Blackstone buvo patraukta į teismą, kad nemaitina gerai savo šunų ir kačių. Šunims geriau: juos net teismas gina. Tai mes jau anksčiau paskelbėm:

Negeidžiu miliono nei vieno,
Iš to turto tiktai velniava,
Aš labai tenorėčiau šiendieną,
Pagyvent bent metus kaip šuva.

— Jeigu nori, kad žmonės teigiamai įvertintų tavo veidą — šypsokis.

Žinai, žmonele, gal aš paliksiu namuose ir padėsiu mūsų "baby sitter" vaiką saugoti.

— **"Laisvoji Lietuva"** besidžiaugdama svečiais Chicagoje rašo apie vieną svečią taip: "Tik šviesūs, kiek praretėję plaukai, sunkiai bepajėgia uždengti pakaušį, gal nuo kieto kario šalmo, o gal ir dėl nuolatinio rūpesčio tėvynės likimu, kiek paslaptį išdavė".

Spyglių nuomone, tautietis, kuriam tėvynės meilė plaukus nuo galvos rauna, negali būti be darbo ir mes jį skiriame kokio nors šefo vieton.

— **"Margutis"** viename numeryje rašo, kad prez. Smetonai pinigus atnešė Lietuvos banko valdytojas Paknys, o kitame, kad V. Mašalaitis, min. kabineto sekretorius. Nežinodami kuriam atvejui tikėti, giedame:

Kreivos tiesos, kreivas šonas
Kreivas visas gramafonas.

Literatūrinėmis temomis

"Santarvėj" literatūrinėmis temomis polemizuoja poetas J. Kėkštas su žurn. Br. Raila. Pirmasis parašė straipsnį: "Liūtas neklausia arklio, kaip grobį pagauti", o antrasis parašė "Arklys neklausia liūto, kaip pajodinti švelnią panelę". Nors vienas autorius prisipažįsta liūtu, o kitas arkliu, tačiau abudu kovoja, kaip liūtai.

VABALNINKŲ RESPUBLIKA

Poetas Kazys Binkis, kaip savo atsiminimuos rašo J. Švaistas, buvo pirmaisiais nepriklausomybės metais paskelbęs Vabalninką atskira respublika. Sekančiame Spyglių numeryje kiti du vabalninkiečiai, dr. K. Sruoga ir Gedimimas Galva, duos atsiminimus "Kaip mes gynėme Vabalninko respubliką nuo Rokiškio, kuriame buvo įsitvirtinęs Švaistas".

Grožis ir karštis

"Tu gražesnė už Samanę, bet Samanė šiltesnė už tave"...

P. Jurkus, Smilgaičių akvarelė

Balys Pavabalys

Partijos rungiasi – Pažiūros jungiasi

Pešas politikai.
Pliekiasi kritikai.
Šiaušiasi žmogui plaukai.
Trinas charakteriai,
Žmonės — kaip traktoriai,
Angliškai kalba vaikai.

Partijos rungiasi.
Pažiūros jungiasi:
Žiūrim, kišenėn ką dėt.
Vienijas nuomonės
Visos visuomenės:
Pajamos turi didėt.

Iš rinkinio
„Vizijos prie televizijos"

Dar neamerikonėja

"Naujienose" toks Argus taip rašo: "Aną dieną pasitaikė važiuoti autobusu, kuriuo važiavo ir du jauni vyrukai. Pasirodė, kad tai lietuviai-tremtiniai. Buvo jie girtutėliai. Garsiai jie bliovė ir dainavo nešvankias dainas, dergdami ne tik vokiečius ir rusus, bet ir Ameriką. Jie savo chuliganiškais darbais tik teršia lietuvių vardą".

Kadangi tie vyrukai nieko neprilupo, plaktuku ar peiliu nieko neprimušė, kviečiame lietuvius dėlto nenusiminti, jie dar ne aklai seka amerikonišką jaunimą, dar tebėra patriotai .

Atsargumas ne gėda

— Aš savo sužadėtinę išleidau į kalnus pasigydyti, bet kartu pasiunčiau ir seklį, kuris ją sektų kiekvienam žingsny.

— Na ir koki rezultatai?

— Šiandien gavau laišką, kad ji ištekėjo už seklio.

— Išmintingas vyras yra tas, kuris atsimena žmonos gimtadienį, bet užmiršta jos amžių.

— Rūpestis dažnai duoda mažą daiktą, bet didelį šešėlį.

Apšukuojama

Žagarės miestelyje du kaimynai atsidarė kirpyklą. Lange išstatė užrašą: "Kerpam ir skutam".

Kažkas iš pažįstamų pastebėjo, kad tai esą perdaug lakoniška.

Tada pastarieji užrašą pakeitė: "Kerpame plaukus, skutame barzdas ir apšukuojame".

Tokį apšukavimą atlieka ir mūsų kirpyklos.

Muz. Nako piano studijoj.

Mėgsta sekti

— Kodėl nebematau tavęs arklių lenktynėse? Juk, rodos, labai mėgai arklius sekti?

— Taip, bet mano pasirinktieji arkliai mėgdavo sekti kitus arklius.

Negali

Teisėjas kaliniui sako:

— Aš nesuprantu, kaip galėjo tokiam sukčiui žmonės tikėti.

— Bet jei nebūtų tokių pasitikinčių žmonių, tai negalėtum nieko apgauti, — atsakė kalinys.

DVI NAUDOS

— Žinai, Kupraitis vedė.

— Iš meilės ar iš apskaičiavimo?

— Ir taip, ir taip. Žmoną jis ėmė iš apskaičiavimo, o pinigus — iš meilės.

Penkiasdešimt centų

"Naujienose" vienas korespondentas iš Miami, Fla., rašo: "Daugelis lietuvių į parengimus neina todėl, kad jiems įgrįso aukų rinkimas. Ar negeriau būtų ruošiant kokį nors minėjimą nustatyti, pavyzdžiui, 50 centų įžangos mokestį ir apsieiti be aukų rinkimo? Pelno vistiek liktų?

Žinoma, pelno liktų, bet tik ne rengėjų, o svečių kišenėse.

Vyras žino

— Žinai, man buvo gaila žiūrėti į tavo žmoną bažnyčioj, ji taip stipriai kosėjo, kad visi į ją žiūrėjo.

— Nieko blogo. Ji nusipirko naują skrybėlę.

ATSILYGINO MOTINAI

Vaikas ir motina važiuoja tramvajumi. Konduktorius, parduodamas už pusę kainos biletą vaikui, norėdamas būti tikras, dėl amžiaus, paklausia vaiką, kiek jam metų.

— Ketveri, — atsako motina.

— O mano mamai 38, — šūktelėjo vaikas per visą autobusą.

Kai savaitgalis ateina, ežeran visi išeina,
Ar tu Vlikas ar Rastenis, ar tu jaunas ar tu senis,
Mūs mielos tėvynės naudai, savo griešną kūną maudai.

Avinai ir sūris

Chruščevas Molotovą, Malenkovą ir kitus išvadino avinais. Tai Maskvos avinai. Chicagoj yra avinas L. Prūseika, kuris avinų laikraštyje "Vilnyje" skundžiasi, kam Šv. Kazimiero kolegijai Romoje padovanojo sūrio, nes "Už ką kiti turi mokėti, kunigai ir klierikai gauna veltui. Tokios koncesijos veda prie gobšumo". Gi toliau rašo, kad vilniečiai savo piknike gerai pasipelnė, nes "S. J. Jokubka parsivežė beveik pilną maišą pinigų". Žodžiu Prūseika užsimanė sūrio, apie kurį B. Pavabalys taip rašo:

Grobė Kauną bolševikas,
Iš Maskvos atvykęs plikas.
Pirmą krautuvę išvydo
Ir nutirpo iš pavydo.

Kad jį velnias — tokį miestą:
Visos bobos perka sviestą.
Visas Kaunas valgo sūrį,
O Maskva į jį tik žiūri.

Du melagiai

Kareivis ateina pas pulkininką ir prašosi atostogų, kadangi jo žmona nori sutvarkyti rūsį ir todėl turįs jai padėti. Pulkininkas tačiau pasakė:

— Bet tavo žmona man skambino, kad neleisčiau tavęs šį savaitgalį, nes ji nenorinti dabar rūsio valyti.

Kareivis valandėlę pagalvojęs tarė:

— Mūsų dalinyje yra du melagiai. Vienas iš jų esu aš. Aš nesu vedęs.

Dabar paskutinis klausimas, jaunoji. Kuris iš jūsų namie bosas?

Vienas patvirtino

"Naujienos" liepos 26 d. numery rašo: "Labai neseniai mirė lietuvis viengungis Mykolas T., kuris buvo gana apsišvietęs. Buvo kelių organizacijų aktyvus narys. Paaiškėjo, kad joks testamentas nebuvo sudarytas ir visas palikimas atitenka Cook apskrities valdžiai. Giminių čia Amerikoje neturėjo. Žmogus turėjo virš $10,000 bankuose ir bene $5,000 valstybės paskolos lakštais-"bonais". Žmogus nors ir paliko turto per $15,000, tačiau palaidotas buvo labai skurdžiai."

Tai pirmas nuostolis Kultūros fondui, todėl, kad a. a. Mykolas nepaskaitė Tamulaičio straipsnio, jog pinigus reikia testamentu palikti Kultūros fondui. Spyglias siūlo Tamulaičiui ir Fondui dar palaukti, tokių rimtų jo straipsnio patvirtintojų bus dar ne vienas, gi Cook County iždininkas liepia pinigus jam įteikti, nes kapuos vistiek joks lietuvis nebenutautės.

Pasitaisė

Susitiko du ilgai nesimatę draugai ir vienas iš jų klausia:

— O kaip laikosi tavo žmona?

— Ši jau pora metų kaip Danguje.

— O tai labai gaila, — pastebėjo draugas, tačiau pamatęs, kad gailėti draugo žmonai Dangaus negražu, pastebėjo, — ne aš manau, labai malonu, — tačiau susipratęs, kad negerai pasakė, dar kartą pasitaisė pasakydamas, — o, aš esu labai nustebęs.

Perdaug dulka

Tarnaitė dulkina kilimą. Per langą žiūri šeimininkė ir šaukia:

— Duok smarkiau, Onute.

— Negalima, — atsako tarnaitė.

— Kodėl?

— Todėl, kad tada labai dulka.

Pirkliai

Du vyrai sulipa į autobusą ir žiūri į gražią priešais sėdinčią merginą. Vienas vyrų sako draugui:

— Žinai, tikrai graži mergaitė. Reikėtų ją užkalbinti.

— Palauk, — atsakė antras, — tada kai ji nusipirks biletą.

Apsukrus turkas

Alehis ir Kemalis susitinka pajūryje.

— Labas Kemali — sako Alehis, — kam gi tą kibirą laikai rankoje?

— Tau galiu pasakyti tiesą. — Subankrutavau prekiaudamas sostinėje ir dabar noriu gar bingu būdu užsidirbti duonos kąsnį. Šiuo kibiru nešioju vandenį iš jūros į namus ir viešbučius, kad norintieji galėtų turėti jūros vandens vonių. Už vieną kibirą vandens gaunu po pezą.

Alehis eina kitą dieną pakrante, kaip tik jūros atoslūgio metu. Jis mato žemą jūros paviršių ir sako:

— Ot apsukrus tas Kemalis! Kiek daug pinigų jis uždirbo vakar, tiek vandens nusėmęs!

Vasarą visi užsiima kultūriniais reikalais, pjauna kultūrinę žolę.

Jie grąžina sąžiningai

Londone vykstant D. Britanijos ir Lenkijos prekybinėms deryboms Lenkijos delegacija reikalavo, kad britai duotų prekių kreditan. Vienas lenkų delegacijos narys tada kalbėjęs:

— Tamstoms nėra pagrindo būgštauti ,kad mes nesugrąžinsime. Iš rusų mes buvom pasiskolinę maršalą Rokosovskį ir porą tūkstančių karininkų, ir visus grąžinome, dargi prieš ter miną.